

Primerané posúdenie projektu:

Stavba: I/15 Stropkov, preložka cesty

**vplyv na predmety ochrany územia európskeho významu (SKUEV0939)
Horný tok Ondavy**

**Primerané posúdenie vypracované podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike, ŠOP SR Banská Bystrica, 2016
a v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších zmien a doplnkov.**

Objednávateľ: Slovenská správa ciest, IVSC Košice

Kasárenské nám. č. 4

040 01 Košice

IČO: 00003328

Dodávateľ: Zamborský Dušan – DUALL

Smilno 135

086 33 Smilno

IČO: 35248033

Zodpovedný riešiteľ:

Mgr. Marián Buday

Dušan Zamborský

Smilno, január 2021

Obsah:

1. Úvod	2
2. Vyhodnotenie podkladov pre primerané posúdenie	2
3. Popis postupu pri spracovaní primeraného posúdenia	6
4. Informácie o projekte	10
4.1. Základné údaje o projekte	10
4.2. Údaje o vstupoch	14
4.3. Údaje o výstupoch	16
5. Identifikácia dotknutých území sústavy Natura 2000	19
6. Hodnotenie vplyvov na dotknuté územia sústavy Natura 2000	23
6.1. Identifikácia dotknutých predmetov ochrany	23
6.2. Vyhodnotenie vplyvov na predmet ochrany	25
6.3. Ostatná fauna, vyhodnotenie vplyvov	35
6.4. Vyhodnotenie možných kumulatívnych vplyvov	35
7. Vyhodnotenie vplyvov projektu na integritu územia sústavy Natura 2000	40
8. Návrh zmierňujúcich opatrení	41
9. Záver	43
10. Použité zdroje údajov	43
11. Spracovatelia primeraného hodnotenia	43
12. Prílohy	44

Použité skratky:

- EÚ – Európska únia
DÚR – dokumentácia projektu pre územné rozhodnutie
DSP – dokumentácia projektu pre stavebné povolenie
DRS – dokumentácia projektu pre realizáciu stavby
EIA – proces posudzovania vplyvov na životné prostredie
k. ú. – katastrálne územie
Metodika ŠOP SR - Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike, Štátna ochrana prírody Banská Bystrica, 2014 (aktualizovaná 2016).
MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Natura 2000 – sústava chránených území členských krajín Európskej únie
NČ – navrhovaná činnosť
Oznámenie o zmene NČ – Oznámenie o zmene NČ vypracované podľa prílohy č. 8a zákona č. 24/2006 Z.z., pre zmenu NČ podľa § 18 ods. 1 písm. e) zákona 24/2006 Z.z.
Primerané posúdenie – proces hodnotenia vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 vyplývajúci z článkov 6.3 a 6.4. smernice Rady Európskych spoločenstiev č. 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín
SKUEV – kód územia európskeho významu na území SR
Smernica o biotopoch - smernice Rady Európskych spoločenstiev č. 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín
SRZ – Slovenský rybársky zväz
SSC IVSC IVSC – Slovenská správa ciest, Miletičova 19, 826 19 Bratislava, Investičná výstavba a správa ciest Košice
ŠOP SR – Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky
ÚEV – územie európskeho významu
zákon o ochrane prírody a krajiny – zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
zákon 24/2006 Z. z. - zákon č. 24/2006 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

1. Úvod

Primerané posúdenie vplyvu navrhovaného projektu „**I/15 Stropkov preložka cesty**“ na územia sústavy Natura 2000, je vypracované na základe objednávky SSC IVSC IVSC ako investora navrhovaného projektu a bolo vypracované súbežne s Oznámením o zmene NČ, ktoré sa vypracováva podľa zákona 24/2006 Z.z.

Požiadavka na vypracovanie primeraného posúdenia bola zadaná samotným navrhovateľom (SSC IVSC), na základe odborných konzultácií so ŠOP SR pri prerokovaní zmien projektu, z ktorých jednoznačne vyplynulo, že pri NČ nemožno vylúčiť významný vplyv projektu na územie sústavy Natura 2000 – ÚEV Horný tok Ondavy. Vzhľadom na to, že navrhovateľ súčasne zabezpečuje aktualizáciu projektu stavby a oznámenia o zmene NČ, jeho zadanie na vypracovanie primeraného posúdenia vyplynulo zo snahy preventívne posúdiť možný vplyv na ÚEV Horný tok Ondavy a opatrenia navrhnuté v primeranom hodnotení priebežne zapracovávať do aktualizácie DRS, tak aby sa minimalizovala potreba následnej úpravy projektu stavby.

Právny rámec potreby a postupu hodnotenia vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 vyplýva zo smernice o biotopoch, konkrétne z článkov 6.3 a 6.4. smernice Rady Európskych spoločenstiev č. 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Habitats Directive), na základe ktorej sa vyhlasujú osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC). V národnej legislatíve ide o územia európskeho významu (ÚEV), ktoré sa následne vyhlasujú v príslušnej národnej kategórii chránených území.

Plán alebo projekt možno schváliť, ak z primeraného posúdenia (podľa článku 6.3 smernice o biotopoch) vyplynie, že samostatne alebo v kombinácii s inými plánmi alebo projektmi nebude mať nepriaznivý vplyv na integritu územia sústavy Natura 2000. Ak sa v primeranom posúdení skonštatuje, že plán alebo projekt môže mať nepriaznivý vplyv na integritu územia sústavy Natura 2000 (čo znamená významný negatívny vplyv najmenej na jeden predmet ochrany takého územia, pričom pod pojmom „predmet ochrany“ sa rozumejú druhy a biotopy európskeho významu, pre ktoré bolo územie identifikované a zaradené do sústavy Natura 2000), je možné takýto plán alebo projekt realizovať len z dôvodov vyššieho verejného záujmu (v zmysle článku 6.4 smernice o biotopoch).

V sledovanom segmente krajiny sa primerané posúdenie vplyvu projektu - stavby „**I/15 Stropkov, preložka cesty**“ na územia sústavy Natura 2000 aplikuje na časť **územia európskeho významu (SKUEV0939) Horný tok Ondavy** v k.ú. Tisinec (oproti zaniknutej tehelni v Tisinci) a čiastočne aj na kontaktnú časť ďalšej časti ÚEV Horný tok Ondavy v katastrálnom území Stropkov (v mieste ukončenia zámeru preloženia koryta Ondavy).

2. Vyhodnotenie podkladov pre primerané posúdenie

a) Technické a projektové podklady:

- Projekt stavby (DRS) – I/15 Stropkov, preložka cesty (ISPO, spol. s r.o., Inžinierske stavby Prešov, 2010) na CD, vrátane ortofotomapy, situácie stavby s vyznačením biotopov, celkovej situácie stavby a doplnkových prieskumov. Súbežne s vypracovaním primeraného posúdenia bola spracovávaná aktualizácia tejto dokumentácie za úzkej spolupráce projektanta, investora, spracovateľa primeraného posúdenia a ŠOP SR.
- Zámer pre zisťovacie konanie – I/15 Stropkov preložka cesty (ZAMBORSKÝ D. Prešov : ISPO, spol. s r.o., Inžinierske stavby Prešov, 2008)
- Rozhodnutie zo zisťovacieho konania (Okresný úrad Stropkov, odbor kvality životného prostredia, č. 1/2008/00397-3.4, zo dňa 14.1.2009) so záverom, že navrhovaná činnosť sa nebude posudzovať podľa zákona 24/2006 Z.z.
- Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti: Stavba I/15 Stropkov, preložka cesty (ZAMBORSKÝ D., Smilno, 2019). Súbežne s vypracovaním primeraného posúdenia bola spracovávaná aktualizácia Oznámenia o zmene za účelom zapracovania výsledkov primeraného posúdenia a aktualizácie DRS.
- Emisná štúdia (MANDULA, J., SALAIOVÁ, B. Košice : EDOS Prešov, 2008)
- Hluková štúdia (MANDULA, J., SALAIOVÁ, B. Košice : EDOS Prešov, 2008)

- Inžinierskogeologický prieskum (ČAJKA Oto RNDr., Dopravoprojekt, 1999)
- Podrobný inžinierskogeologický prieskum (POTANČOK L. RNDr., : Geo Slovakia s.r.o., 2009).
- Inventarizácia drevín rastúcich mimo les stavby „I/15 Stropkov preložka cesty“ (ZAMBORSKÝ D. Smilno, 2019)
- Primárne posúdenie nového infraštruktúrneho projektu „I/15 Stropkov preložka cesty“ podľa čl. 4.7 Smernice 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23.októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava, stanovisko z 10.5.2018)
- Pedologický prieskum stavby „I/15 Stropkov preložka cesty“ (VILČEK J. PhD. Prešov, : Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôdy Bratislava, 2008)
- Rozhodnutie o umiestnení stavby (Mesto Stropkov, č.j. OVR2009/003199-835 z 8.10.2009), ktoré stratilo platnosť v roku 2012
- Rozhodnutie o umiestnení stavby (Mesto Stropkov, č.j. OVRaŽP-S 2018/0368 z 5.6.2018)
- Mapové a iné podklady o projekte zo zdrojov SSC IVSC a projektanta stavby
- HUDEC, D. 2018. Územný plán sídelného útvaru Stropkov, zmeny a doplnky č. 4. Košice : URBAN studio s.r.o. 2018
- HUDEC, D. 2009. Územný plán mesta Svidník. Košice : URBAN TRADE. 2009
- HUDEC, D. 2017. Územný plán obce Stročín. Košice : URBAN studio s.r.o. 2017
- HUDEC, D. 2018. Územný plán obce Stročín, zmeny a doplnky č.1 - návrh. Košice : URBAN studio s.r.o. 2018
- Kol. 2015. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce Tisinec, Programovacie obdobie 2015-2025. Banská Bystrica : SCARABEU-SK, s.r.o. 2015
- Kol. 2015. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Miňovce na obdobie 2015-2025. Banská Bystrica : SCARABEU-SK, s.r.o. 2015
- VOOK. I., NEDELKO. V a kol. 2009. Zmeny a doplnky Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja 2009 (Úplné znenie), Prešov : Slovenská agentúra ŽP Banská Bystrica, CKP Prešov, 2009
- Dokumenty o ostatných projektoch zo stránky <https://www.enviroportal.sk/sk/eia>.

b) Legislatívne podklady, metodiky, použitá literatúra a ostatné odborné podklady

- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vestník MŽP SR, čiastka 6 z roku 2017, roč. XXV; Opatrenie MŽP SR zo 7.decembra 2017 č. 1/2017, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MŽP SR zo 14.júla 2004 č. 3/224-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu
- Mapovanie lesných biotopov. Metodický pokyn, ŠOP SR Banská Bystrica, 2013
- Metodika hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike, ŠOP SR Banská Bystrica, 2014, aktualizovaný 2016.
- ČERNECKÝ, J. et al., 2020. Správa o stave biotopov a druhov európskeho významu za obdobie rokov 2013 – 2018 v Slovenskej republike. Banská Bystrica, : ŠOP SR. 2020.
- HOLČÍK, J., HENSEL, K, 1972: Ichtyologická príručka, Bratislava, 1972
- KIRKA, A., MÉSZÁROS, J., NAGY, Š., 1981: Ichtyocenózy a bentos v riekach východného Slovenska vo flyšovom pásme, VEDA, vydavateľstvo SAV, Bratislava, 1981
- KIRKA, A., MÉSZÁROS, J., NAGY, Š., ŠPORKA, F., 1982: Ichtyofauna a jej súčasné podmienky v rieke Ondava, Poľnohospodárstvo, ročník 28, číslo 6, Bratislava, 1982
- Kol. 2011. Atlas druhov európskeho významu pre územia Natura 2000 na Slovensku. Liptovský Mikuláš : SMOPAJ. 2011
- KOŠČO, J., KOŠUTH, P., KOŠUTHOVÁ, L., PEKÁRIK, L., 2006: Ichtyologický prieskum Tople, Ondavy a Hornádu, Prírodné vedy, ročník 41, Prešovská univerzita Prešov, 2006
- OLIVA, O., HRABĚ, S., LÁČ, J., 1968. Stavovce Slovenska I – Ryby, obojživelníky a plazy. Bratislava, SAV Bratislava. 1968

- STANOVÁ, V., VALACHOVIČ, M., (eds) 2002. Katalóg biotopov Slovenska. Bratislava : DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, 2002
- VICENÍKOVÁ, A., POLÁK, P., 2003. Európsky významné biotopy na Slovensku. Banská Bystrica : ŠOP SR Banská Bystrica a DAPHNE – inštitút aplikovanej ekológie. 2003
- Reporting podľa čl. 17 o biotopoch za obdobie rokov 2007 – 2019.
- Údaje a informácie získané počas terénnych obhliadok a prieskumov
- Údaje z monitorovacieho odlovu rýb zo dňa 10.septembra.2020 realizovanom ichtyológom Slovenského rybárskeho zväzu Ing. Stanislavom Gécim
- Údaje z vlastných pozorovaní (Mgr. Buday M.) fauny v danom území v rokoch 2008-2011, v rámci pozorovaní ako pracovníka ŠOP SR (RCOP v Prešove).
- www.biomonitoring.sk
- <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=SKUEV0939&release=10>
- Ďalšie publikované údaje získané zo zdrojov uvedených v texte

c) Proces posudzovania a prípravy projektu

Pre navrhovanú činnosť „I/15 Stropkov, preložka cesty“ prebehlo zisťovacie konanie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- Na predmetnú činnosť bol v máji 2004 vypracovaný Zámer pre zisťovacie konanie podľa zákona č.127/1994 Z.z. o posudzovaní vplyvov činností na životné prostredie v znení zákonov č.391/2000 Z.z. a č.553/2001 Z.z. (Ing. M. Vodzinská, *DOPRAVOPROJEKT Prešov*). Tento Zámer, z dôvodu koordinácie trasy ciest R4, I/73 a I/15, nebol predložený príslušnému orgánu na posúdenie. V dôsledku nadobudnutia účinnosti nového zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (zákon č. 24/2006 Z.z.) bolo potrebné tento pôvodný Zámer prepracovať, tak aby zodpovedal požiadavkám tohto zákona.
- V septembri 2008 bol spracovaný nový Zámer pre zisťovacie konanie (*ZAMBORSKÝ, D., Prešov : ISPO spol. s r.o. inžinierske stavby Prešov, 2008*). Preložka cesty bola v rámci zisťovacieho konania posudzovaná v dvoch variantoch. Technickým podkladom pre posúdenie bola Technická štúdia (*DOPRAVOPROJEKT Prešov 2003*).
- 14.1.2009 vydal Obvodný úrad životného prostredia Stropkov, odbor kvality životného prostredia rozhodnutie zo zisťovacieho konania č. 1/2008/00397-3.4. so záverom, že NČ sa nebude posudzovať podľa zákona 24/2006 Z.z. Platnosť uvedeného rozhodnutia je v zmysle § 65c a § 65d sedem rokov od jeho vydania, pričom nestráca platnosť ak sa počas platnosti začne konanie o umiestnení alebo povolení činnosti podľa osobitných predpisov. Pre realizáciu bol odporúčaný variant č. 1 (červený).
- V apríli 2009 bol pre NČ dodaný projekt pre územné rozhodnutie (*ISPO spol. s r.o. inžinierske stavby Prešov, 2009*)
- Pre NČ bolo dňa 8.10.2009 pod č. OVR2009/003199-835 vydané územné rozhodnutie podľa stavebného zákona. Toto rozhodnutie stratilo platnosť v roku 2012.
- Následne 26.6.2015, v časovom horizonte do sedem rokov od vydania rozhodnutia zo zisťovacieho konania, podal navrhovateľ novú žiadosť o vydanie územného rozhodnutia, čím sa začalo opätovné konanie o umiestnení stavby podľa stavebného zákona.
- Dňa 5.6.2018 vydalo mesto Stropkov pre navrhovanú činnosť rozhodnutie o umiestnení stavby pod č. OVRRaŽP-S-2018/0368. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 9.7.2018.
- V apríli 2010 bol pre NČ dodaný projekt pre realizáciu stavby (DRS), ktorý mal byť použitý aj pre stavebné konanie, v ktorom došlo k niektorým zmenám technického riešenia oproti Technickej štúdií z roku 2003, ktorá bola podkladom pre spracovanie Zámeru pre zisťovacie konanie v roku 2008.
- Na posúdenie týchto zmien bolo v októbri 2019 spracované Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti: Stavba I/15 Stropkov, preložka cesty (*ZAMBORSKÝ D., Smilno, 2019*), ktoré nebolo predložené príslušnému orgánu štátnej správy na posúdenie podľa zákona 24/2006 Z.z. z dôvodu definovania zmien v území, ktoré vyžadujú menšie úpravy technického riešenia projektu, oproti roku 2010, kedy bola DRS vypracovaná. Z uvedeného dôvodu bola súbežne s vypracovaním primeraného posúdenia spracovávaná aj aktualizácia Oznámenia o zmene za účelom zapracovania výsledkov primeraného posúdenia a aktualizácie DRS a DSP. Do aktualizácie Oznámenia o zmene NČ budú premietnuté aj

návrhy spracovateľov primeraného hodnotenia a ŠOP SR za účelom čo najobjektívnejšieho posúdenia zmien NČ.

- Z dôvodu zmien v území, ako aj iných požiadaviek, bola súbežne s vypracovaním primeraného posúdenia spracovávaná aj aktualizácia projektu stavby (termín dodania 03/2021). V čase spracovania aktualizácie DRS boli do projektu premietnuté aj návrhy spracovateľov primeraného hodnotenia a ŠOP SR, za účelom zníženia negatívnych vplyvov na ÚEV Horný tok Ondavy.

d) Vyhodnotenie podkladov:

Projektové, mapové podklady a štúdie spracované pre projekt stavby poskytnuté SSC IVSC a projektantom sú dostatočné, v komunikatívnej kvalite a dávajú podrobný prehľad o navrhovanom projekte. Počas spracovania primeraného hodnotenia boli v rámci aktualizácie DRS doplnené ďalšie podrobné údaje o území a to najmä zameranie skutkového stavu koryta rieky Ondava a hraníc biotopov.

Z hľadiska dostupných údajov o ÚEV, druhoch a biotopoch, ktoré sú predmetom ochrany území Natura 2000 v širšom okolí posudzovaného projektu, údajov z terénnych prieskumov počas spracovania primeraného hodnotenia, ako aj dlhodobých vlastných poznatkov spracovateľov primeraného posúdenia o tomto území, je možné konštatovať, že celkové poznatky sú postačujúce na objektívne vykonanie primeraného posúdenia.

Vzhľadom na podrobné technické údaje o projekte (stupeň projektu DRS) a celkový rozsah dostupných, ako aj doplnených údajov o predmetoch ochrany, bol rozsah neistoty pri vypracovaní predkladaného primeraného posúdenia malý.

3. Popis postupu pri spracovaní primeraného posúdenia

3.1. Metodika spracovania primeraného hodnotenia a postup identifikácie území Natura 2000 a predmetov ochrany dotknutých území

Primerané posúdenie bolo vypracované na základe Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike, Štátna ochrana prírody SR Banská Bystrica, 2014 (aktualizovaná 2016).

Je potrebné pripomenúť, že metodika nie je striktné záväzná, ale tvorí praktický rámec pre spracovanie primeraného posúdenia, predovšetkým z hľadiska štruktúry a obsahu.

Vypracovanie tohto konkrétneho primeraného posúdenia odporúčanú štruktúru a obsah rešpektuje, zároveň však vychádza z konkrétnych daností a podmienok, ktoré posudzovaná lokalita vo vzťahu k možným vplyvom na územia Natura 2000, poskytuje.

Pre správnu identifikáciu všetkých území Natura 2000 potenciálne dotknutých posudzovaným projektom, bola použitá Metodika ŠOP SR, podľa ktorej boli za dotknuté územia sústavy Natura 2000 považované tie územia, ktoré:

- sú priamo územné dotknuté projektom, alebo sa nachádzajú v bezprostrednej blízkosti : Posudzované lokality projektu stavby – sú priamo, resp. kontaktne súčasťou územia európskeho významu Horný tok Ondavy (SKUEV0939), ktoré tvoria prirodzené koryto rieky Ondava, brehové porasty a sprievodná vegetácia toku charakteru lužného lesa
- sú ovplyvnené v súvislosti so vstupmi, alebo výstupmi počas prípravy, realizácie, prevádzky alebo ukončení činnosti projektu : v tejto súvislosti nebol definovaný možný dopad na iné územie Natura 2000, mimo ÚEV Horný tok Ondavy
- aspoň jeden z predmetov ochrany môže byť dotknutý navrhovaným projektom v akejkolvek fáze jeho prípravy, realizácie, prevádzky alebo ukončení činnosti projektu (predpokladaná veľkosť domovských okrskov, lokomačná a migračná schopnosť druhov, posúdenie migračných trás druhov, ktoré sú predmetom ochrany okolitých území Natura 2000): v tejto súvislosti nebol definovaný možný dopad na iné územie Natura 2000, mimo ÚEV Horný tok Ondavy.

Identifikácia možných dopadov na územia sústavy Natura 2000 bola vyhodnotená aj v súvislosti s možnými kumulatívnymi vplyvmi iných navrhovaných alebo už realizovaných projektov v týchto územiach, resp. v okolí posudzovaného projektu.

Analýza vplyvov na dotknuté predmety ochrany bola vykonaná podľa Metodiky ŠOP SR, pričom do úvahy boli vzaté najmä informácie o ekologických nárokoch druhov a biotopov vo všetkých fázach ich životného cyklu a kvality ich biotopov (v prípade druhov), výskyt v rámci územia SR (celková populácia, rozloha výskytu, trendy vývoja populácie), charakter a plocha výskytu v rámci posudzovaného územia Natura 2000, ako aj údaje o pôsobení identifikovaných vplyvov na jednotlivé druhy a biotopy predmetu ochrany.

Oproti odporúčanej štruktúre a odporúčanému obsahu, je v predloženom primeranom posúdení navyše doložený zoznam chránených druhov živočíchov národného i európskeho významu, ktoré nie sú predmetom ochrany ÚEV Horný tok Ondavy, ale sú chránené v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny a nadväzujúcich právnych predpisov - vyskytujúcich sa priamo v tangovanom úseku premostenia Ondavy v k.ú. Tisinec a v najbližšom okolí premostenia, t.z. nad i pod projektovaným premostením, vo vzdialenosti cca 40 - 150 m po oboch stranách uvažovaného premostenia. Vzdialenosť rešpektuje existenciu možností ovplyvňovania aj jedincov chránených druhov (ktoré nie sú predmetom ochrany v ÚEV Horný tok Ondavy) a ich biotopov. Vzhľadom na územné rozdelenie, prerušenie ÚEV Horný tok Ondavy (tok rieky v k.ú. Stropkov nie je zahrnutý v ÚEV Horný tok Ondavy), boli pri hodnotení dopadu stavby na druhy rýb, ktoré sú predmetom ochrany v ÚEV Horný tok Ondavy, primerane hodnotené možné dopady časti stavby, ktoré sa nachádzajú mimo vlastného územia ÚEV Horný tok Ondavy a zasahujú do toku rieky Ondava. Z uvedeného dôvodu sú, po dohode s investorom a ŠOP SR, v predkladanom primeranom hodnotení navrhnuté taktiež opatrenia na minimalizáciu negatívnych vplyvov na predmet ochrany aj mimo vlastného územia ÚEV Horný tok Ondavy, ktoré boli zapracované do aktualizácie projektu stavby.

Očakávané vplyvy boli vyhodnocované kvantitatívne s ohľadom na postihnuté % populácie druhu alebo plochy biotopu v danom území Natura 2000.

Pri určení stupňa negatívneho postihnutia druhov, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV Horný tok Ondavy, sa prihliadalo najmä na očakávané priame vplyvy súvisiace s posudzovaným projektom. Očakávané ovplyvnenie na úrovni možného rizika, resp. krátkodobého nepriameho ovplyvnenia boli posudzované ako vplyv mierne negatívny (-1).

V prípade, že by bol identifikovaný významný negatívny vplyv (-2) aspoň na jeden predmet ochrany v určitom území Natura 2000, bolo hodnotenie vplyvu projektu na integritu celého územia Natura 2000 vyhodnotené ako významne negatívne.

Tabuľka č. 1: Stupnica hodnotenia významnosti vplyvu (Zdroj Metodika ŠOP SR)

Významnosť vplyvu		Popis významnosti vplyvu
Slovné označenie	Hodnota	
Vplyv významný negatívny	-2	Negatívny vplyv na integritu územia podľa čl. 6.3 smernice o biotopoch. Vylučuje realizáciu projektu. Významný rušivý až likvidačný vplyv na biotop alebo populáciu druhu alebo ich podstatnú časť; významné narušenie ekologických podmienok biotopu alebo druhu, významný zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu
Vplyv mierne negatívny	-1	Mierny, nevýznamný negatívny vplyv. Nevylučuje realizáciu zámeru. Mierne rušivý vplyv na biotop či populáciu druhu; mierne narušenie ekologických podmienok biotopu / druhu, okrajový zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu. Možno ho zmierniť alebo vylúčiť zmierňujúcimi opatreniami.
Nulový (žiadny) vplyv	0	Žiadny preukázateľný vplyv.
Vplyv mierne pozitívny	+1	Mierne priaznivý vplyv na biotop alebo populáciu druhu, mierne zlepšenie ekologických podmienok biotopu alebo druhu, mierne priaznivý zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu.
Vplyv významne pozitívny	+2	Významný priaznivý vplyv na biotop alebo populáciu druhu, významné zlepšenie ekologických podmienok biotopu alebo druhu, významný priaznivý zásah do biotopu alebo do prirodzeného vývoja druhu.

Terénne prieskumy:

Terénne prieskumy boli prednostne realizované v mieste výstavby objektu 201-00 Most nad Ondavou v km 0,400 v k.ú. Tisinec, kde preložka cesty priamo križuje územia Natura 2000 ÚEV Horný tok Ondavy. Mimo tohto vlastného územia ÚEV, boli realizované terénne prieskumy aj vo všetkých úsekoch, kde navrhovaná stavba zasahuje do koryta, resp. brehových porastov a sprievodnej vegetácie toku.

Za účelom získania aktuálnych údajov a následného vypracovania primeraného posúdenia, spracovateľ časti primeraného posúdenia zameranej na faunu (Mgr. M. Buday) absolvoval metódou náhodných pozorovaní v tangovanom úseku rieky Ondava (*oproti bývalej tehelne Tisinec*) pozorovania v dňoch 4.septembra 2020 a 10.septembra 2020 (*pozri podkapitolu 3.2. Výsledky pozorovaní chránenej fauny v dotknutom úseku Ondavy – správa o výskyte druhov*). Zároveň bol 10. septembra 2020 ichtyológom SRZ Ing. Stanislavom Gécim vykonaný v mieste križenia preložky cesty s ÚEV Horný tok Ondavy, odlov rýb v úseku vodného toku v dĺžke 200 m o priemernej šírke toku 13 m, batériovým elektrickým agregátom SAMUS 1000. Výsledky odlovu sú uvedené v tabuľke č. 2 v podkapitole 3.1. tejto dokumentácie. Z hľadiska posudzovania vplyvov projektu na faunu dotknutého úseku Ondavy autor faunistickej časti primeraného posúdenia využil aj vlastné poznatky o zložení fauny, resp. výskyte druhov z rokov 2008 – 2011, poznatky boli získané v rámci zamestnaneckého pomeru v ŠOP SR (RCOP v Prešove). V súvislosti s terénnymi prieskumami je nutné zdôrazniť, že požiadavka na vypracovanie primeraného posúdenia bola predložená v dobe, kedy je všeobecne ukončená už aj hniezdna aktivita u druhov vtákov, ktoré počas roka hniezdia dvakrát (vrátane výchovy mláďat a opustenia hniezda) a kedy začalo obdobie jesennej migrácie niektorých druhov vtákov na zimoviská.

Spracovateľ časti primeraného posúdenia zameranej na biotopy, ktoré sú predmetom ochrany (D. Zamborský, odborné zameranie lesník) absolvoval terénne obhliadky územia: v roku 2008-2009 (kontinuálne počas všetkých ročných období) v rámci spracovania Zámeru pre zisťovacie konanie a podkladov pre DÚR stavby; v období august – september 2019 v rámci spracovania inventarizácie drevín rastúcich mimo les v mieste záberov stavby; v termíne 23. a 24. apríla 2020 v čase zamerania hraníc dotknutých biotopov a zamerania súčasného koryta rieky Ondava a v termínoch 4. septembra 2020 a 7. novembra 2020 počas spracovania predkladaného primeraného posúdenia.

Konzultácie s investorom: Problematika zámeru v rámci potrebných informácií bola príbežne konzultovaná so zástupcom investora (Ing. G. Mareková) a so spracovateľmi aktualizácie projektu stavby (Ing. Š. Krištof, Ing. B. Longauer).

Konzultácie so ŠOP SR: Odborné informácie týkajúce sa predmetov ochrany lokality Natura 2000 boli konzultované s botaničkou (in situ) a zoológom územne príslušnej odbornej organizácie Štátnej ochrany prírody SR Banská Bystrica - Regionálneho centra ochrany prírody v Prešove, RNDr. Emou Gojdičovou, resp. Ing. Romanom Trojčákom.

Spoločné konzultácie: Dňa 23.4.2020 bola realizovaná spoločná obhliadka územia dotknutého stavbou (SSC IVSC - Ing. G. Mareková, ISPO s.r.o. - geodet Ing. Kubánka, ŠOP SR – RNDr. E. Gojdičová, spracovateľ primeraného posúdenia – D. Zamborský) za účelom posúdenia stavu dotknutých biotopov, zamerania ich hraníc v teréne, ako aj zamerania reálneho stavu súčasného koryta rieky Ondava. Na základe podrobného zamerania bolo konštatované, že koryto toku Ondavy v k.ú. Tisinec (v mieste navrhovaného premostenia v km 0,400 preložky cesty I/15) sa oproti roku 2009 zmenilo, resp. bolo správcom toku presmerované a brehy čiastočne spevnené, čo vyvolalo potrebu zmeny technického riešenia projektu uvedeného mosta. Následne na pracovnom rokovaní 20.10.2020 boli zo strany ŠOP SR a spracovateľa primeraného posúdenia navrhnuté podmienky pre návrh mosta tak, aby počas výstavby nedošlo k zásahu do koryta rieky Ondava a dočasné zábery vlastného územia ÚEV Horný tok Ondavy sa minimalizovali. Tieto požiadavky boli investorom a projektantom pri technickom návrhu mosta, ako aj návrhu technológie výstavby rešpektované.

3.2. Výsledky pozorování chránenej fauny v dotknutom úseku Ondavy – správa o výskyte druhov

4.september 2020:

Bobor vodný (*Castor fiber*) – pozorovaný jedinec pri plávaní cca 50 m južne od plánovaného premostenia a zriedkavé ohryzy staré (niekoľkoročné), i čerstvé.

Sýkorka modrá (*Parus caeruleus*) – v lužnom lese pobrežnej vegetácie.

Sýkorka bielolíc (*Parus major*) – dtto.

Žlna zelená (*Picus viridis*) – dtto.

Ďateľ malý (*Dendrocopos minor*) – dtto.

Oriešok hnedý (*Troglodytes troglodytes*) – v pobrežnej vysokobylinnej vegetácii.

Trasochvost biely (*Motacilla alba*) – na štrkovej lavici.

Myšiak lesný (*Buteo buteo*) – zalietavanie nad dotknutý úsek Ondavy z lesného komplexu západne od obce Tisinec.

Hýľ karmínový (*Carpodacus erythrinus*) – okraj lužného lesa v kontakte s korytom rieky.

Stehlík zelený (*Carduelis chloris*) – dtto.

Volavka popolavá (*Ardea cinerea*) – 2 – 3 jedince, zalietavanie nad dotknutý úsek Ondavy, údajne hniezdi kolónia v lesnom komplexe západne od obce Tisinec (neoverené), je známa kolónia volaviek z nižšie položenej lokality v k.ú. Miňovce a vyššie položenej lokality v k.ú. Krásny Brod; priamo v ÚEV Horný tok Ondavy volavka popolavá nehníezdi.

Bocian čierny (*Ciconia nigra*) – lietanie nad tokom Ondavy, vzhľadom k dátumu pozorovania ide o oneskorenia v rámci sezónnej jesennej migrácie.

Kačica divá (*Anas platyrhynchos*) – 8 jedincov v pokojnejšej vode rieky.

Užovka hladká (*Natrix austriaca*) – exuvium na okraji lužného lesa, v susedstve s lúčnym porastom.

Kunka žltobruchá (*Bombina variegata*) – vzhľadom k dobe pozorovania zriedkavý výskyt v zamokrených depresiách, ktoré v reprodukčnej dobe druhu slúžia na rozmnožovanie.

Ropucha zelená (*Bufo viridis*) – jedinec v lužnom lese pobrežnej vegetácie, v blízkosti zamokrenej depresie.

10. september 2020:

Bobor vodný (*Castor fiber*) – v úseku plánovaného premostenia (vzdialenosť cca 150 m nad i pod miestom premostenia) zistených 17 bobrích chodníkov, resp. kĺzaviek, spájajúcich vodný tok s lužným lesom, bobrie stopy v bahne a jedna nora.

Vydra riečna (*Lutra lutra*) – stopy v bahne a trus na okraji toku, položený na priplavenom dreve.

Sýkorka čiernohlavá (*Parus montanus*) – lužný les pobrežnej vegetácie Ondavy.

Kúdeľnička lužná (*Remiz pendulinus*) – zvyšky hniezda zaveseného na vrbe nad depresiou so stojatou vodou.

Volavka popolavá (*Ardea cinerea*) – 2 jedince lietajúce nad korytom rieky, tiež stopy v bahne (spolu so stopami bobra, vydry a srnčej zvere).

Sýkorka modrá (*Parus caeruleus*) – v lužnom lese pobrežnej vegetácie.

Ďateľ malý (*Dendrocopos minor*) – dtto.

Oriešok hnedý (*Troglodytes troglodytes*) – v pobrežnej vysokobylinnej vegetácii.

Vlastné pozorovania z rokov 2008 – 2011 (okrem druhov uvedených vyššie, pozorovaných 4. a 10. septembra 2020)

Vlha hájová (*Oriolus oriolus*) – lužný les pobrežnej vegetácie Ondavy.

Mlynárka dlhochvostá (*Aegithalos caudatus*) – dtto.

Vodnár potočný (*Cinclus cinclus*) – štrkové lavice v koryte rieky.

Kalužiak riečny (*Actitis hypoleucos*) – dtto.

Kulík riečny (*Charadrius dubius*) – dtto.

Volavka biela (*Egretta alba*) – občasné výskyty na lovisku.

Bocian biely (*Ciconia ciconia*) – otvorené priestranstvá rieky ako sporadické lovisko.

Bobor vodný (*Castor fiber*) – na dotknutom úseku toku Ondavy nepozorovaný, viaceré výskyty zaznamenávané na jej prítokoch – na Chotčianke, na jej bezmennom toku pod Brezničkou a na Bokšianskom potoku (tiež potok Klamarica). Dotknutý úsek Ondavy je podľa všetkého dotovaný z týchto populácií a zároveň aj z populácií pôsobiach na Ondave a jej prítokoch v severných polohách rieky.

Tabuľka č. 2: Zoznam a počet druhov rýb odlovených dňa 10.9.2020

Druh ryby	Počet (ks) nad 1 rok	Veková kateg. 0* (ks) do 1 roka	Poznámka
Belička európska (<i>Alburnus alburnus</i>)	10		
Hrúz Kesslerov (<i>Gobio kesslerii</i>)	5		natur.druh
Hrúz škvrnitý (<i>Gobio gobio</i>)	5		
Jalec hlavatý (<i>Leuciscus cephalus</i>)	98	26	11ks >350mm
Jalec maloústý (<i>Leuciscus leuciscus</i>)	2		
Mrena severná (<i>Barbus barbus</i>)	21	4	natur.druh
Mrena stredomorská (<i>Barbus meridionalis</i>) *	18	4	natur.druh
Nosál sťahovavý (<i>Vimba vimba</i>)	2		
Ostriež zelenkavý (<i>Perca fluviatilis</i>)	15	15	
Pleskáč vysoký (<i>Abramis brama</i>)	2		
Ploska pásavá (<i>Alburnoides bipunctatus</i>)	21	6	
Pĺž severný (<i>Cobitis taenia</i>) *	4		natur.druh
Pĺž vrchovský (<i>Sabanejewia balcanica</i>)	7		natur.druh
Podustva severná (<i>Chondrostoma nasus</i>)	70	1	
Slíž severný (<i>Barbatula barbatula</i>)	10	2	
Štuka severná (<i>Esox lucius</i>)	1		550mm
Spolu:	291	58	

Poznámka: - polotučne sú označené druhy európskeho

- natur. druh : druhy európskeho významu, druhy národného významu a prioritné druhy, na ochranu ktorých sa vyhlasujú chránené územia uvedené v prílohe č. 4 vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 a chránené druhy uvedené v prílohe č. 6 tejto vyhlášky

* názov druhu je uvedený podľa Opatrenia MŽP SR zo 7. decembra 2017 č. 1/2017, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MŽP SR zo 14. júla 2004 č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu (zverejnené vo Vestníku MŽP SR, čiastka 6, rok 2017), kde sú takto citované druhy, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV Horný tok Ondavy. Názvoslovie druhov a ich presná identifikácia sa môže líšiť v závislosti na súčasnom poznaní a genetike, ako aj priebežnej úpravy názvovo druhov. Napríklad pri mrene stredomorskej sú všeobecne používané názvy : *Barbus meridionalis*, *B. pelloponesius*, *B. petenyi*, *B. carpathicus*. Podľa konzultácii s pracovníkom SAV, by pred druh vyskytujúci sa na území Slovenska mal platiť názov *B. carpathicus*, ktorý má vo vyhláške MŽP SR č. 381/2018 Z.z. o rybárstve uvedené slovenský názov mrena karpatská. Taktiež by sa mal na území Slovenska uplatňovať skôr názov druhu pĺž podunajský (*Cobitis elongatoides*) miesto pĺž severný (*Cobitis taenia*), ktorý je skôr severnejšia populácia. Presné určenie je možné len na základe genetických testov, čo však nie je potreby vypracovanie primeraného hodnotenia nutné, nakoľko aj pri rozličnom označení, stále sa jedná o ohrozené a chránené druhy. V tejto dokumentácii ďalej používame názvoslovie podľa Opatrenia MŽP SR zo 7. decembra 2017 č. 1/2017 a vyhlášky MŽP SR č. 24/2003.

Druhové zloženie rýb predstavuje 16 druhov, čo je o 4 druhy viac ako zistil Kirka a kol.(1980) na vodnom toku Ondava nad Stropkovom. Abundancia rýb na úseku vodného toku Ondava, úsek Tisinec dosahuje 1342,25 ks/ha.

3.3. Výsledky mapovania biotopov v dotknutom úseku ÚEV Horný tok Ondavy

– príloha č. 1 primeraného posúdenia

4. Informácie o projekte

4.1. Základné údaje o projekte

Názov: I/15 Stropkov, preložka cesty

Lokalizácia:

Kraj: Prešovský

Okres: Stropkov

Obec (katastrálne územie): Tisinec (Tisinec), Stropkov (Bokša, Stropkov), Breznica (Breznica)

Parcely KNC (trvalé a dočasné zábery v rámci územia Natura 2000): č. 377; 347/13; 347/16; 347/17

Stavebník: Slovenská správa ciest Bratislava, Investičná výstavba a správa ciest Košice.

Projektant: ISPO spol. s r.o. inžinierske stavby Prešov.

Stručný opis technického a technologického riešenia:

Druh pozemnej komunikácie a navrhovaná kategória: Cesta I. triedy č. 15, kat. C 11,50/80.

V súčasnej etape prípravy stavby, je projekt riešený v jednom variante, ktorý bol v rámci posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti navrhnutý ako vhodnejší z pôvodne dvoch posudzovaných variantov. V mieste zásahu do územia ÚEV Horný tok Ondavy bola trasa navrhovanej cesty v oboch pôvodne posudzovaných variantoch totožná.

Dôvodom pre výstavbu preložky cesty I/15 do novej polohy, mimo zastavanú časť mesta Stropkov, je odklon tranzitnej dopravy z centrálnej časti mesta Stropkov a zlepšenie kvality životného prostredia v meste.

Začiatok výstavby preložky cesty je situovaný na dolnom konci obce Tisinec v km 44,568 cesty I/15 (s napojením na súčasnú komunikáciu). Navrhovaná stavba križuje rieku Ondavu, miestnu komunikáciu medzi Bokšou a Stropkovom, cestu III/557 14, druhýkrát premoštuje rieku Ondavu, ďalej je vedená súbežne s riekou po jej ľavom brehu, pokračuje pozdĺž čistiarnie odpadových vôd Stropkov a za mestskou časťou Stropkova – Sitníky sa pripája na súčasnú cestu I/15 v smere na Vranov nad Topľou.

Dĺžka projektovanej úpravy je cca 5,296 km.

Stavba pozostáva celkovo z 34 stavebných objektov. Na základe podrobného zamerania územia je vo väzbe na možné ovplyvnenie ÚEV Horný tok Ondavy potrebné vziať do úvahy tieto stavebné objekty (pričom primerane charakteru boli hodnotené aj ostatné objekty stavby):

- 101-00 Preložka cesty I/15: časť v úseku km 0,300-0,350 (výstavba násypu cestného telesa s prechodom na most ponad rieku Ondava 201-00 v dotyku s vlastným územím ÚEV Horný tok Ondavy); 0,475-0,575 (násyp cestného telesa medzi mostom ponad rieku Ondava 201-00 a inundačným mostom 202,00, pričom časť násypu cestného telesa priamo zasahuje do vlastného územia ÚEV Horný tok Ondavy).
- 201-00 Most nad Ondavou v km 0,400: (výstavba priamo v ÚEV Horný tok Ondavy). Požiadavkou pre realizáciu mostného objektu je potreba mimoúrovňového kríženia cestnej komunikácie objektu 101-00 preložka cesty I/15 a rieky Ondava. Rieka Ondava, ktorá tvorí prírodnú prekážku novonavrhovanej cesty I/15, nebude v mieste mostného objektu regulovaná. Bude zachované súčasné koryto, ktoré má v danom úseku čiastočne spevnené brehy lomovým kameňom. Oproti stavu z rokov 2008-2010 (koryto Ondavy bolo v inom profile), keď bola spracovávaná dokumentácia pre územné a stavebné konanie, došlo pravdepodobne správcom toku k presmerovaniu koryta do pôvodného riečiska, čo si vyžiadalo potrebu zmeny technického riešenia tohto mosta. Na základe záverov z pracovného stretnutia z 20.10.2020, bolo na základe požiadavky spracovateľov predkladaného primeraného hodnotenia a zástupcov ŠOP SR, navrhnuté také riešenie, ktoré oproti predchádzajúcemu návrhu minimalizuje zásah do územia ÚEV Horný tok Ondavy a zároveň zamedzí vstup stavebných mechanizmov do koryta

toku počas výstavby. Zároveň došlo, oproti pôvodnému návrhu, k výraznému zníženiu výmery dočasných záberov pôdy. Vzdialenosti podpier mosta rešpektujú prirodzený tok Ondavy tak, aby podpery neboli umiestnené v koryte toku. Záseh do koryta toku bude minimálny – zriadenie štyroch spevnených plôch na brehoch koryta pre podpory koľajovej dráhy žeriava počas montáže mosta, čo zabezpečí, že pri výstavbe mosta nebude nutné vstupovať do toku. Vzhľadom na maximálny možný rozostup opôr pre koľajovú dráhu, je potrebné na brehoch koryta zriadiť spevnené plochy, ktoré budú čiastočne zasahovať do riečiska. Podpery žeriavovej dráhy tvoria priestorové podperné pižmo bárky, základný rozmer je 2,0 x 2,0 m, uložené na cestné panely a upravený zhutnený podklad. V mieste vodného toku budú zarazené zvislé štetovnicové steny, ktoré budú vyplnené zhutneným materiálom, na ktorý budú uložené roznášacie cestné panely a podperná konštrukcia. Po ukončení prác budú štetovnice vytiahnuté, výplň odstránená a brehy koryta upravené do pôvodného stavu. Dočasný záber pre zriadenie opôr žeriavovej dráhy, zasahujúci do vodného toku je $19,0 + 17,5 + 7,0 + 25,5 = 69,0 \text{ m}^2$

Dĺžka premostenia: 145,54 m

Šírka vozovky medzi zábradliami: 12,75 m

Výška priechodného prierezu: 5,30 m

Konštrukcia: 4-poľová mostná spojitá konštrukcia o rozpätiach polí 35,76 + 42,52 + 42,52 + 26,74 m.

Zakladania mostného objektu: hĺbkovo na veľkopriemerových pilótach Ø900 mm votknutých vo vrstve štrkov.

- 202-00 Inundačný most v km 0,575: Požiadavkou pre realizáciu mostného objektu je potreba previesť rieku Ondavu, po jej vyliatí na okolité pozemky, cez zemné teleso, ktoré tvorí hrádzu medzi zátopovým územím a riekou Ondava. Objekt sa nachádza v dotyku s ÚEV Horný tok Ondavy, v časti brehových porastov rieky, ktoré nie sú súčasťou vlastného územia ÚEV Horný tok Ondavy. Výškové vedenie nivelety na moste vychádza z požiadavky zabezpečenia prietoku rieky Ondava pri hladine Q100 s rezervou min. 0,50 m. Voľbou jednoložovej nosnej konštrukcie sa minimalizuje hrúbka nosnej konštrukcie pri danom rozpätí poľa a tým aj výška mosta, ktorý sa dvíha v rovinnom území. Vzdialenosti podpier rešpektujú potrebu odvodnenia príslušného priestoru po vyliatí rieky Ondavy zo svojho koryta.

Dĺžka premostenia: 22,09 m

Šírka vozovky medzi obrubníkmi: 11,50 m

Výška priechodného prierezu: 5,30 m

Konštrukcia: 1-poľová mostná spojitá konštrukcia o rozpätí poľa 23,50 m.

- 205-00 Most nad Ondavou v km 2,820: Objekt je situovaný v k.ú. Stropkov mimo vlastného územia ÚEV Horný tok Ondavy. Prie jeho realizácii môže dôjsť k nepriamemu ovplyvneniu kontinuity (prepojenia) územia ÚEV nad a pod k.ú. Stropkov a to najmä vzhľadom na migráciu a voľný pohyb druhov, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV Horný tok Ondavy.

Požiadavkou pre realizáciu mostného objektu je potreba mimoúrovňového kríženia cestnej komunikácie objektu 101-00 preložka cesty I/15 a rieky Ondava. Rieka Ondava, ktorá tvorí prírodnú prekážku novonavrhovanej cesty I/15, bude v mieste výstavby mosta preložená do novonavrhnutého koryta, pre ktoré bude využité pôvodné koryto (podľa mapových podkladov Katastra nehnuteľností). Preložku koryta rieši objekt 221-00.

Výškové vedenie nivelety na moste vychádza z požiadavky zabezpečenia potrebného prechodového profilu pod mostom vrátane rezervy 0,50 m. Voľbou trámovej konštrukcie z prefabrikovaných nosníkov sa vylúči potreba zriadenia podpernej konštrukcie. Opory a medziľahlé podpery sú uložené s rovnakou šikmosťou (osi uloženia sú rovnobežné). Dĺžka mosta rešpektuje návrh úpravy koryta rieky Ondava.

Dĺžka premostenia: 93,25 m

Šírka vozovky medzi obrubníkmi: 11,50 m

Voľná výška pod mostom: min. 1,50 m

Konštrukcia: 3-poľová spojitá trámová konštrukcia s rozpätiami polí 26,76+42,52+26,76 m.

- 221-00 Preložka rieky Ondava: Objekt je síce situovaný v k.ú. Stropkov, mimo vlastného územia ÚEV Horný tok Ondavy, ale spodná hranica preložky je v priamom kontakte s hranicou ÚEV Horný tok Ondavy (cca rkm 99,52).

Na úseku v km 3,400 preložky cesty I/15 sa jestvujúce koryto rieky Ondavy posunulo, po zameraní skutkového stavu, do navrhovanej preložky cesty. Z tohto dôvodu je potrebné vybudovať preložku rieky Ondavy. Trasa preložky Ondavy bola navrhnutá do koridoru pôvodného koryta podľa katastrálnej mapy. Preložka rieky Ondavy sa začína v riečnom kilometri 99,52 v starom koryte rieky Ondava. Koniec úpravy sa nachádza v riečnom kilometri 100,497, tesne za navrhovaným mostom 205-00 preložky I/15. Celková dĺžka preložky rieky Ondavy je 977,21 m. Pôvodné riešenie podľa technickej štúdie, ktorá bola predmetom posudzovania vplyvov na ŽP bolo dopracované, pričom boli zohľadnené požiadavky Okresného úradu, odboru životného prostredia na ponechanie meandrov, ktoré ostanú po úprave toku Ondavy prirodzenému vývoju (mŕtve ramená) s doriešením ich napájania vodou prepojením z hlavného toku Ondavy a požiadavka Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p. na posúdenie možnosti využitia mŕtvych ramien Ondavy, t.j. zachovať na úseku U1 preložky Ondavy ľavostranné mŕtve rameno a na úseku U2 pravostranné mŕtve rameno. Časť ľavého mŕtveho ramena využiť na odvedenie vôd vyliatych z kynety toku. Na ľavom brehu ukončiť úpravu tak, aby bola dodržaná hydraulická previazanosť mŕtveho ramena a kynetou toku.

Konštrukcia koryta je navrhnutá hlavne so zreteľom na jeho stabilitu a hydraulické spojenie so starým korytom. V úprave je uvažované s častým vybrežením Ondavy z navrhnutého koryta, čím sa dosiahne preliatie vody do starého koryta (mŕtvych ramien, ktoré ostanú po preložke rieky) a tým aj udržanie pôvodných, resp. vytvorenie nových hodnotných ekosystémov v pôvodných inundačných oblastiach toku. Novovybudované koryto ostane naďalej v priamej hydraulickej spojitosti so starými ramenami toku Ondavy.

Niveleta dna rieky je navrhnutá tak, aby sa čo najviac priblížila prirodzenému sklonu rieky. Pričný profil preložky Ondavy bol navrhnutý v tvare jednoduchého koryta šírky 23 m (v rámci návrhu opatrení z primeraného hodnotenia bude v prúdnici vytvorená prehĺbená časť, ktorá zabezpečí väčšiu hĺbku vodného stĺpca v časti koryta aj počas menších prietokov). Dno koryta je prehĺbené voči pätám brehových svahov o 0,5 m. Sklony svahov sú 1:2. Breh bude vysoký 1,5m od päty brehu, t.j. 2 m od dna v osi koryta. Šírka lavičky hrádze bude 3 m. Vzdušná strana hrádze bude v sklone 1:2. V prípade, že je okolitý terén vyšší ako 1,5 m, bude svah brehu končiť vo výške terénu. Na takýchto miestach bude breh zhora stabilizovaný kamennou nahádzkou šírky 3 m od hrany brehového svahu. Brehy a povrch hrádze budú stabilizované kamennou nahádzkou hrúbky 800 mm. Päta návodného svahu bude stabilizovaná kamennou pätkou hrúbky 1,2 m. Stabilizačné prahy na toku budú vybudované pozdĺž celej konštrukcie priečného profilu, ak nie je určené inak. Stabilizačný prah bude 1,2 m hrubý, 1 m široký, zhotovený z lomového kameňa na sucho. Hmotnosť kameňa bude viac ako 200 kg/kus. Kapacita takto navrhnutého koryta je $Q=60 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ Ondava. Pozdĺžny sklon je jednotný na celom upravovanom úseku $J=0,1503 \%$. Pozdĺžny sklon nadväzuje na niveletu Ondavy pred a za úpravou.

Na pracovnom rokovaní dňa 20.10.2020 boli zo strany spracovateľov predkladaného primeraného hodnotenia navrhnuté technické a organizačné opatrenia na preložke toku, ktoré by mali vytvoriť vhodnejšie podmienky pre pobyt a migráciu druhov rýb, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV Horný tok Ondavy a minimalizovať negatívny dopad na tieto druhy aj mimo samotného územia ÚEV. V rámci technických opatrení ide najmä o rozčlenenie dna nového koryta (osadenie väčších balvanov v koryte, navrhované stabilizačné prahy predĺžiť z brehov do toku, do doby prirodzenej modelácie riečiska vytvoriť v priečnom reze v prúdnici hlbšie úseky vodného stĺpca). Taktiež boli navrhnuté ďalšie opatrenia týkajúce sa postupu a organizácie prác, ktoré by mali byť premietnuté v projekte organizácie výstavby (postup vypúšťania súčasného koryta, odlov rýb ...). Tieto návrhy boli podporené aj pracovníkmi ŠOP SR. Investor tieto požiadavky akceptoval a zadal ich projektantovi zapracovať do aktualizácie DRS. Všetky opatrenia sú uvedené taktiež v kapitole 8. Návrh zmierňujúcich opatrení predkladaného primeraného hodnotenia, ako opatrenia navrhované mimo vlastného územia ÚEV Horný tok Ondavy.

Objekt preložky rieky Ondavy sa len v minimálnej miere (v spodnej časti) dotýka vlastného územia ÚEV Horný tok Ondavy. Ponechanie mŕtvych ramien v hydraulickej spojitosti s Ondavou na samovoľný prirodzený vývoj, je však budúcim výrazným pozitívnym prvkom v nadväznosti na príľahlý segment územia európskeho významu.

4.2. Údaje o vstupoch

Zábery pôdy

Navrhovaná trasa komunikácie prechádza prevažne poľnohospodárskou pôdou v dotyku so zástavbou mesta Stropkov, s rôznou formou využitia. Cestné teleso, piliere mostov, križovatky a ostatné objekty spôsobujú trvalý záber pôd. Počas výstavby je potrebné zriadiť v niektorých úsekoch budovanej komunikácie manipulačné pásy šírky 3,00 m. Vzhľadom na rozsah stavby, počet mostných a iných objektov, je nutné zabezpečiť aj plochy pre objekty zariadenia staveniska, a to jedno centrálné zariadenie staveniska, stavebné dvory pri väčších mostoch a križovatkách. Manipulačné pásy, plochy zariadenia staveniska, stavebné dvory, skládky materiálu a humusu tvoria dočasný záber. Z pohľadu revitalizácie a využitia krajiny, je do dočasných záberov zaradená aj preložka rieky Ondavy do pôvodného koryta.

Tabuľka č. 3: Celkový rozsah záberov pôdy za stavbu

k.ú.	Trvalý záber (ha)	Dočasný záber (ha)
Tisinec	2,7211	2,2891
Bokša	2,4157	1,8252
Stropkov	10,2602	8,4837
Breznica	0,0777	
Sumár	15,4747	12,5980

Väzba na predpokladané ovplyvnenie ÚEV Horný tok Ondavy:

Tabuľka č. 4: Rozsah záberov pôdy v ÚEV Horný tok Ondavy

k.ú.	Trvalý záber ÚEV (ha)	Dočasný záber ÚEV (ha)
Tisinec	0,1088	0,3552
Bokša	0	0
Stropkov	0	0
Breznica	0	0
Sumár	0,1088	0,3552

Zo záberov uvedených v tabuľke č. 4 predstavuje záber v rámci vodných plôch (koryta toku):

- trvalé zábery : 0,0000 ha
- dočasné zábery: 0,0069 ha

Tabuľka č. 5: Vyhodnotenie záberov biotopov, ktoré sú predmetom ochrany v ÚEV Horný tok Ondavy

Biotop	Výmera záberu v ÚEV v ha		
	Trvalý záber	Dočasný záber	Celkom:
Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91*E0).	0,1088	0,3483	0,4571
Br5 Rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov <i>Chenopodium rubri</i> p.p. a <i>Bidentition</i> p.p. (3270)	0	0,0069	0,0069
Lk5 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430)	0	0	0
Sumár	0,1088	0,3552	

Na plochách dočasných záberov v ÚEV Horný tok Ondavy dôjde k výrubu drevín, a terénnym úpravám manipulačných plôch a dočasných prístupov, pričom v priestore priamo pod mostom je možné ponechať nálet krovín a nenarúšať pôdny kryt.

Spotreba vody

Plánovaný zámer nepredstavuje činnosť náročnú na spotrebu vody. Potreba vody sa viaže najmä na stavebné účely (výroba betónových zmesí, ktoré budú vyrábané v niektorej z jestvujúcich prevádzok) a sociálne zabezpečenie pracovníkov počas výstavby (pitná voda, voda pre sociálne účely) a údržbu ciest (technologická voda).

Prevádzka zámeru neuvažuje s nárokmi na pitnú vodu a vodu na sociálne účely.

Väzba na predpokladané ovplyvnenie ÚEV Horný tok Ondavy: - bez vplyvu.

Surovinové a energetické zdroje

Počas prevádzky vznikajú nároky iba na elektrickú energiu pre napojenie nového a verejného osvetlenia a prekládky jestvujúceho verejného osvetlenia. Tieto potreby budú pokryté z jestvujúcej rozvodnej siete. Iné nároky na energetické zdroje počas prevádzky nevznikajú.

Počas výstavby vznikajú nároky na zásobovanie zariadení staveniská elektrickou energiou a teplom. Teplo v mobilných kontajneroch bude zabezpečované elektrickým vykurovaním. Potreba elektrickej energie pre stavebné účely bude pokrytá z mobilných zdrojov. Množstvá potrebné v etape výstavby nie je možné v tomto štádiu technickej dokumentácie bližšie špecifikované.

Nároky na surovinové zdroje počas prevádzky súvisia iba so zabezpečením posypového materiálu na zimnú údržbu a budú pokryté z jestvujúcich prevádzok.

Počas výstavby budú bežné stavebné materiály dovážané z jestvujúcich prevádzok. Počas výstavby je predpokladaný nedostatok materiálov (zemina, kamenivo) do násypov cestného telesa v celkovom množstve 300 000 m³. V pôvodnom zámere bolo uvažované s pokrytím týchto surovín zo zemníkov Duplín, Šandal a Chotča. Z dôvodu nesúhlasu obcí Šandal a Duplín nebudú tieto zemníky využívané. Vzhľadom na dlhší časový horizont začiatku realizácie stavby, nie je možné v súčasnosti potvrdiť, ktorý z jestvujúcich zemníkov a kameňolomov bude využívaný na zabezpečenie chýbajúcich surovín do násypov (*stav prevádzky a miera vyťaženia jestvujúcich prevádzok, možné otvorenie nového zemníka v okolí stavby, zdroj materiálu z iných stavieb realizovaný súbežne so zámerom*).

Väzba na predpokladané ovplyvnenie sústavy Natura 2000: Používanie surovinových a energetických zdrojov nemá vplyv na integritu a predmety ochrany území sústavy Natura 2000, v prípade ak sa nebudú suroviny pre výstavbu ťažiť v niektorom z území sústavy Natura 2000, čo nie je v súčasnosti možné definovať. Vyžaduje sa však v aktuálnych prípadoch okamžitá eliminácia úniku ropných produktov, prípadne iných chemických látok v priebehu prípravy staveniska a samotnej výstavby v priamom i nepriamom kontakte s tokom Ondavy, ktorých únik by mohol spôsobiť straty na predmetoch ochrany ÚEV Horný tok Ondavy (predovšetkým priamo na obojživelníkoch a rybách a nepriamo na ich predátoroch). Pri dodržaní bezpečnostných opatrení sa nepredpokladá negatívny vplyv.

Dopravná a iná infraštruktúra

Doprava počas výstavby sa bude uskutočňovať po existujúcich komunikáciách s tým, že v rámci staveniskovej dopravy bude uprednostňovaný presun materiálov a stavebných strojov po budovanom cestnom telese, v manipulačných pásoch, príp. poľných cestách mimo osídleného územia.

Prístupové cesty na stavenisko sú zabezpečené po celej dĺžke stavby nasledujúco:

- na začiatku navrhovanej preložky po ceste I/15 zo Svidníka a mesta Stropkov
- v km 1,2 po ulici Bokšanskej
- v km 2,3 po ulici Mlynskej
- na konci navrhovanej úpravy z cesty I/15.

Väzba na predpokladané ovplyvnenie ÚEV Horný tok Ondavy: Pri výstavbe cestného telesa a mosta 201-00, budú v rámci ÚEV Horný tok Ondavy zriadené dočasné prístupové cesty a koľajová dráha pre žeriav po oboch stranách mosta, čo umožní jeho výstavbu bez prejazdov cez koryto toku. Šírka týchto dočasných záberov bola v rámci aktualizácie projektu stavby minimalizovaná. Vjazd stavebných mechanizmov do koryta toku je vylúčený. Požiadavky na vstupy súvisiace s výstavbou dočasných prístupových ciest a manipulačných plôch v rámci ÚEV Horný tok Ondavy sú definované v rámci záberov pôdy.

Iné nároky – neboli v dokumentácii stavby definované

4.3. Údaje o výstupoch

Emisie do ovzdušia

Počas výstavby:

Hlavné bodové zdroje znečistenia ovzdušia: Neboli identifikované žiadne bodové zdroje znečistenia ovzdušia. Zriadenie novej obalovacej sústavy pre výrobu živичnej zmesi v priestore staveniska sa nepredpokladá, je možnosť využitia existujúcich stredísk výroby obalovacích zmesí, príp. iných možností príslušného dodávateľa stavby vybraného na základe výsledkov verejnej súťaže.

Hlavné plošné zdroje znečistenia ovzdušia

- predstavujú predovšetkým plochy súvisiace s výstavbou komunikácie, teda ide o plošné zdroje znečistenia ovzdušia dočasného charakteru a to: stavebné dvory pri mostných objektoch, centrálné zariadenie staveniska a samotné stavenisko v celej trase komunikácie.

Hlavné líniové zdroje znečistenia ovzdušia

Hlavnými líniovými zdrojmi znečistenia ovzdušia počas výstavby budú terajšia cesta, I/15 cesty II. a III. triedy, miestne a účelové komunikácie, z ktorých bude možný prístup na stavenisko. Ďalej sem patria manipulačné pásy a samotné teleso komunikácie, po ktorých predovšetkým sa bude zabezpečovať stavenisková doprava. Výstupy budú pôsobiť krátkodobo, s rôznou intenzitou pôsobenia a lokálne obmedzené. Veľkosť, intenzitu i dĺžku expozície možno ešte obmedziť organizačnými opatreniami, dodržiavaním technologických postupov pri výstavbe, dobrou údržbou technického stavu stavebných mechanizmov atď.

Počas prevádzky:

Pre posúdenie predpokladaných vplyvov (emisných výstupov) navrhovanej stavby počas prevádzky bola pre pôvodný zámer vypracovaná Emisná štúdia (MANDULA, J., SALAIOVÁ, B. Košice : EDOS Prešov, 2008). Zmeny navrhovanej činnosti, popísané v technickom riešení, sú takého charakteru, že nemôžu mať významný vplyv na očakávané výstupy uvedené v pôvodnej exhalačnej štúdii.

Tabuľka č. 6: Emisie automobilov na celom sledovanom území bez preložky

Zdroj	emisie NO _x v kg.(24 hod.) ⁻¹				emisie CO v kg.(24 hod.) ⁻¹			
	2004	2007	2027	2037	2004	2007	2027	2037
len osobné vozidlá	144.72	150.12	73.73	63.07	884.39	844.40	737.30	504.59
len nákladné vozidlá	116.52	131.06	161.23	150.69	141.72	127.42	72.19	49.41
celková emisia	261.24	281.18	234.96	213.77	1026.11	971.82	809.49	554.00

Tabuľka č. 7: Emisie automobilov na celom sledovanom území s preložkou cesty I/15

Zdroj	emisie NO _x v kg.(24 hod.) ⁻¹				emisie CO v kg.(24 hod.) ⁻¹			
	2004	2007	2027	2037	2004	2007	2027	2037
len osobné vozidlá	144.72	185.12	93.23	79.75	884.39	1041.31	932.21	638.00
len nákladné vozidlá	116.52	173.44	216.71	202.56	141.72	168.63	97.04	66.41
Celková emisia	261.24	358.56	309.94	282.31	1026.11	1209.94	1029.25	704.41

Väzba na predpokladané ovplyvnenie ÚEV Horný tok Ondavy: Vplyvy na predmety ochrany ÚEV Horný tok Ondavy sú v tomto štádiu nedefinovateľné (len veľmi všeobecne). Je však nespochybniteľné, že presun dopravy bližšie, resp. priamo do časti územia ÚEV, spôsobí zmenu v množstve polutantov z dopravy v tejto dotknutej časti ÚEV. To predstavujú nový fenomén, ktorý bude potrebné sledovať a vyhodnocovať.

Odpadové a zrážkové vody

Počas výstavby cesty budú vznikať odpadové vody pri týchto technologických procesoch: umývanie stavebných mechanizmov a zariadení, pri betonážnych a asfaltérskych prácach, splaškové vody z objektov sociálnych zariadení staveniska. Nie je vylúčený ani možný únik ropných látok zo stavebných mechanizmov, v dôsledku havárie a príp. zlého technického stavu.

Počas výstavby môže dôjsť k lokálnemu splachu rozrušenej zeminy do toku Ondava. Produkciu odpadových vôd a ich vplyv na vody je potrebné posudzovať na základe skutočnosti, že zemníky, skládky humusu a stavebné dvory budú realizované v súlade s platnými ekologickými požiadavkami na ochranu vôd.

V období prevádzky komunikácie odpadové vody budú vznikať pri splachu zrážkových vôd z vozovky. Odvodnenie vozovky bude zabezpečené priečnym a pozdĺžnym sklonom do rigolov v nespevnenej krajnici a následne na okolitý terén, resp. priamo do recipientov. V súvislosti so zrušením vodných zdrojov v oblasti výstavby preložky cesty, sa so zriadením cestnej kanalizácie nepočíta. Odvodnenie vozovky mostov je navrhnuté do mostných odvodňovačov so zaústením priamo na terén pod mostom.

Pre posudzovaný projekt bolo vykonané Posúdenie podľa §16 ods. 6 písm. b vodného zákona (čl. 4.7 rámcová smernica o vode, ďalej len „RSV“). Posúdenie vykonal Výskumný ústav vodného hospodárstva Bratislava. Závery posúdenia uvedené v stanovisku č. RD1645/2018 z 17.5.2018: Na základe odborného posúdenia predloženej dokumentácie na realizáciu stavby „I/15 Stropkov, preložka cesty“ boli identifikované predpokladané zmeny fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík útvaru povrchovej vody SKB003 Ondava a drobných vodných tokov – bezmenný pravostranný prítok Ondavy a potok Klamarica a útvarov podzemnej vody SK100400P a SK2005700F, spôsobené realizáciou projektu, ako aj na základe posúdenia kumulatívneho dopadu súčasných a predpokladaných novovzniknutých zmien fyzikálnych (hydromorfologických) charakteristík dotknutého útvaru povrchovej vody SKB003 Ondava a drobných vodných tokov – bezmenný pravostranný prítok Ondavy a potok Klamarica a útvarov podzemnej vody SK100400P a SK2005700F. Po realizácii projektu možno očakávať, že predpokladané identifikované zmeny fyzikálnych charakteristík útvaru povrchovej vody SKB003 Ondava a útvarov podzemnej vody SK100400P a SK2005700F nebudú významné do takej miery, že nebude možné dosiahnuť environmentálne ciele alebo sa nepodarí zabrániť zhoršeniu stavu dotknutých útvarov povrchovej a podzemnej vody.

Väzba na predpokladané ovplyvnenie ÚEV Horný tok Ondavy: Vody Ondavy, ani podzemné vody v hydraulickom kontakte s riekou, nebudú výstavbou cestného telesa a premostenia v k.ú. Tisinec významnejšie ovplyvnené. Negatívne však budú dočasne ovplyvnené z dôvodu výstavby objektu 221-00 Preložka rieky Ondavy v k.ú. Stropkov mimo v dotyku s územím ÚEV Horný tok Ondavy a to najmä v dôsledku krátkodobého zakalenie vôd aj v časti toku v ÚEV. V rámci preložky sa vytvoria mŕtve ramená s prepojením na nové koryto (aj s funkciou možného poldra viac menej prírodného charakteru), ktoré budú ponechané na prirodzený vývoj. V oboch prípadoch nebude priamo a trvalo narušená integrita ÚEV v kontakte územia s plánovaným preložením koryta rieky a s následným vytvorením antropogénne podmienených mŕtvych ramien, bude pravdepodobne nadväzujúca časť ÚEV v budúcnosti pozitívne ovplyvňovaná.

Odpady

Vznikať môžu nasledujúce druhy odpadov (kód, druh odpadov, kategória):

- 1.skupina (zemina, štrk, kamenivo – neznečistené škodlivinami, zaradené v kat. ostatný odpad „O“.
2. skupina – odpad, ktorý vznikne z odstraňovania drevín alebo inej zelene: 17 02 01 – drevo (tu je zaradený odpad – chrasť, kôra, haluzina, drevo, iný rastlinný odpad).
- 3.skupina – odpad z obalových materiálov, z použitých stavebných hmôt (odpady zaradené v kat. ostatný odpad – „O“
4. skupina: iný odpad, ktorý vznikne pri realizácii výstavby (búracie práce, prevádzka mechanizmov, technologické odpady, odpad podobný komunálnemu odpadu):
 - 15 02 02 - absorbenty, filtračné materiály vrátane olejových filtrov inak nešpecifikovaných, handry na čistenie, ochranné odevy kontaminované nebezpečnými látkami „N“

- 15 01 10- obaly znečistené nebezpečnými látkami (obaly z farieb, oleja...) „N“
- 20 03 01 - zmesový komunálny odpad „O“

Uvedené druhy odpadov vznikajú v priestore stavebného dvora alebo v areáli dodávateľa stavby. Dodávateľ stavby musí mať vo svojich priestoroch zriadené zhromažďovacie miesto, kde sú odpady oddelene zhromažďované až do doby ich zneškodnenia alebo zhodnotenia.

Množstvo odpadov, ktoré vzniknú pri búracích prácach v rámci preložky cesty I/15 v Stropkove sú určené na základe hrubého odhadu:

Tabuľka č. 8: Predpokladané množstvo základných odpadov vznikajúce počas búracích prác

Druh:	jednotka	množstvo
Živičné vrstvy vozovky	tona	900
betónové konštrukcie	tona	160
stĺpy verejného osvetlenia	ks	26
oceľové drôty NN vedenia	kg	1 100
komunálny odpad	m ³	3 600

Tabuľka č. 9: Odpady vznikajúce počas prevádzky stavby:

Kat.č.	Názov odpadu podľa vyhlášky 365/2015 Z.z.
08 01 11	Odpadové farby a laky obsahujúce organické rozpúšťadlá alebo iné nebezpečné látky (N)
08 01 12	Odpadové farby a laky iné ako uvedené v 0801011 (O)
170503	Zemina a kamenivo obsahujúce nebezpečné látky (N) - v prípade havárie
150202	Adsorbenty, filtračné materiály vrátane olejových filtrov inak nešpecif. handry na čistenie, ochranné odevy kontaminované nebezpečnými látkami - v prípade havárie
170302	Bitúmenové zmesi iné ako uvedené v 170301 (O) - v prípade rekonštrukcie cesty
15 0110	Obaly znečistené nebezpečnými látkami - vznik pri natieraní a údržbe zvodidiel, mostných objektov
200201	Biologicky rozložiteľný odpad (O) - údržba územia popri komunikácii (kosenie, výrub...)

Vysvetlivky: N - nebezpečný odpad

O - ostatný odpad

Väzba na predpokladané ovplyvnenie ÚEV Horný tok Ondavy: Pri správnom nakladaní s uvedenými druhmi odpadov sa ovplyvňovanie nepredpokladá.

Hluk, vibrácie, žiarenie

Z tejto skupiny výstupov najviac bude kontaktné časti ÚEV Horný tok Ondavy ovplyvňovať hluk zo stavebnej techniky a počas prevádzky stavby hluk z motorových vozidiel.

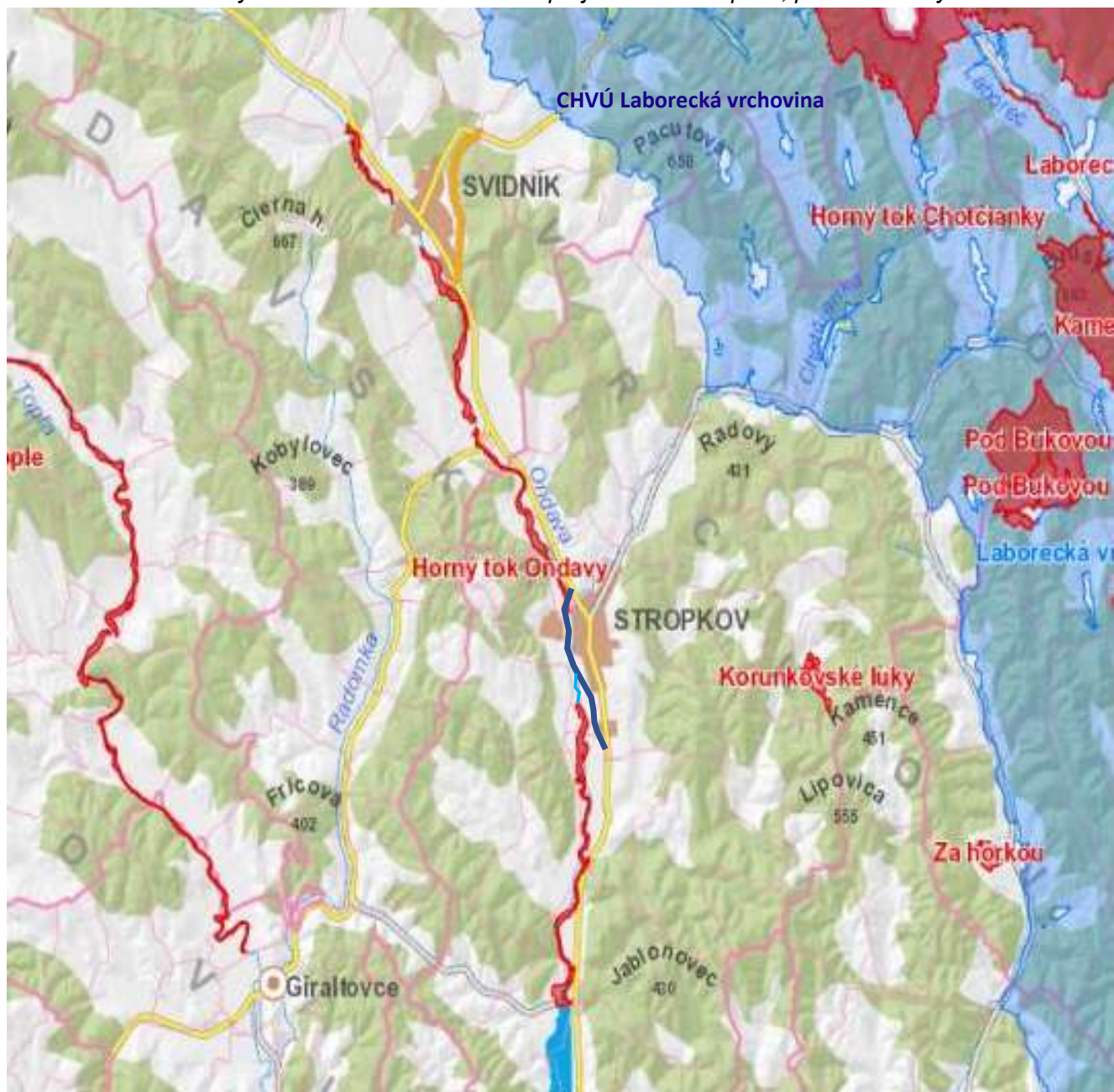
Väzba na predpokladané ovplyvnenie ÚEV Horný tok Ondavy: Hluk a vibrácie súvisiace s výstavbou cesty, vrátane mosta 201-00, v úseku km 0,300-0,650, bude priamo ovplyvňovať predmety ochrany ÚEV – populáciu bobra vodného, lovisko vydry riečnej a nepriamo populácie mreny stredomorskej, pĺža severného, pĺža vrchovského. Tento stav bude dočasný, limitovaný ukončením stavby a uvedením stavby do prevádzky.

Trvalá zmena z hľadiska produkcie hluku nastane po uvedení stavby do prevádzky. Nepredpokladajú sa však priame väzby na výskyt druhov, ktoré sú predmetom ochrany. Po dobudovaní premostenia a uvedenia preložky cesty I/15 do bežnej prevádzky je predpoklad návratu druhov, ktoré sú predmetom ochrany do tangovaného úseku Ondavy – druhy z hľadiska citlivosti na zmeny sú pomerne tolerantné. Známe a bežné sú výskyt populácie bobra a vydry v minimálnej vzdialenosti od frekventovaných cestných úsekov.

5. Identifikácia dotknutých území sústavy Natura 2000

Navrhovaná preložka cesty I/15 Stropkov, prechádza a je v priamom kontakte s územím sústavy Natura 2000 – územie európskeho významu Horný tok Ondavy (časť). Územie je priamo dotknuté projektom v k.ú. Tisinec, resp. jeho časť v k. ú. Stropkov sa nachádza v bezprostrednej blízkosti, hraničí s projektom (preložka toku Ondavy).

Obr. 1: Územia sústavy Natura 2000 v širšom okolí projektu I/15 Stropkov, preložka cesty

Zdroj: <http://webgis.biomonitoring.sk/>

- Trasa preložky cesty I/15
- Preložka rieky Ondava

Pre posúdenie možného vplyvu projektu na predmety ochrany a funkčné prepojenie jednotlivých území sústavy Natura 2000 v širšom okolí projektu, bola vykonaná analýza možného ovplyvnenia týchto území. Pri analýze bolo vzaté do úvahy umiestnenie a charakter projektu, charakter území sústavy Natura 2000, ich vzdialenosť od projektu a možného ovplyvnenia predmetov ochrany s výstupmi z projektu, a to najmä prerušenia migračných koridorov. Tiež boli vzaté do úvahy prípadné kumulované vplyvy iných projektov v okolí. Základné hodnotenie možného ovplyvnenia iných území sústavy Natura 2000, ako priamo dotknutého územia ÚEV Horný tok Ondavy, je vyhodnotené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č.10: Vyhodnotenie možných vplyvov projektu I/15 Stropkov, preložka cesty na územia sústavy Natura 2000 v širšom okolí

Názov územia sústavy Natura 2000	Kód územia	Najbližšia vzdialenosť a smer od projektu v k. ú.	Charakteristika územia a vyhodnotenie možného vplyvu
ÚEV Korunkovské lúky	SKUEV0953	6,99 km V	Predmetom ochrany je biotop 6510 - Nížinné a podhorské kosné lúky. Vzhľadom na vzdialenosť od projektu a charakter územia sa vplyvy projektu na ÚEV neprejaví. Územie nebude ovplyvnené posudzovaným projektom.
ÚEV Za hôrkou	SKUEV0894	12,52 km V	Predmetom ochrany sú biotopy: 6210 - Suchomilné travinnobylinné a krovinné porasty na vápnitom podloží (*dôležité stanovišťa <i>Orchideaceae</i>) a 6510 - Nížinné a podhorské kosné lúky. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: <i>Bombina variegata</i> , <i>Callimorpha quadripunctaria</i> , <i>Isophya stysi</i> , <i>Lycaena dispar</i> . Vzhľadom na vzdialenosť od projektu, charakter územia sa vplyvy projektu na ÚEV a druhy, ktoré sú predmetom ochrany, neprejaví. Prepojenie populácie druhov, ktoré sú predmetom ochrany, s územím ovplyvneným projektom sa nepredpokladá. Územie a druhy, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV, nebudú ovplyvnené posudzovaným projektom.
ÚEV Pod Bukovou	SKUEV0318	14,40 km SV	Predmetom ochrany sú biotopy: 6510 - Nížinné a podhorské kosné lúky; 7220* - Penovcové prameniská; 7230 - Slatiny s vysokým obsahom báz; 9130 - Bukové a jedľové kvetnaté lesy; 91E0* - Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: <i>Boros schneideri</i> , <i>Canis lupus</i> , <i>Carabus zawadzki</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Lynx lynx</i> , <i>Myotis myotis</i> , <i>Rosalia alpina</i> , <i>Vertigo angustior</i> , <i>Vertigo moulinsiana</i> . Vzhľadom na vzdialenosť od projektu, sa vplyvy projektu na ÚEV a druhy, ktoré sú predmetom ochrany, neprejaví. Prepojenie populácie druhov, ktoré sú predmetom ochrany, s územím ovplyvneným projektom sa nepredpokladá. Územie a druhy, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV nebudú ovplyvnené posudzovaným projektom
ÚEV Pod Bukovou	SKUEV2318	14,40 km SV	Predmetom ochrany sú biotopy: 6510 - Nížinné a podhorské kosné lúky; 7220* - Penovcové prameniská; 7230 - Slatiny s vysokým obsahom báz; 9130 - Bukové a jedľové kvetnaté lesy; 91E0* - Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy. Výmera územia 537,98 ha. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: <i>Bombina variegata</i> , <i>Callimorpha quadripunctaria</i> , <i>Carabus variolosus</i> , <i>Myotis myotis</i> ,

			<i>Triturus montandoni</i> , <i>Vertigo angustior</i> , <i>Vertigo moulinsiana</i> Vzhľadom na vzdialenosť od projektu, sa vplyvy projektu na ÚEV a druhy, ktoré sú predmetom ochrany, neprejavajú. Prepojenie populácie druhov, ktoré sú predmetom ochrany, s územím ovplyvneným projektom, sa nepredpokladá. Územie a druhy, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV nebudú ovplyvnené posudzovaným projektom
ÚEV Horný tok Chotčianky	SKUEV0759	17,80 km po toku Chotčianky SV	Predmetom ochrany je biotop: 3230 - Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia s myrikovkou nemeckou. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: <i>Eudontomys danfordi</i> (mihul'a potiská). Vzhľadom na vzdialenosť od projektu, sa vplyvy projektu na ÚEV a druhy, ktoré sú predmetom ochrany, neprejavajú. Územie a druhy, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV nebudú ovplyvnené posudzovaným projektom
ÚEV Dukla	SKUEV0048	17,37 km vzdušnou čiarou smer a cca 26 km po toku Ondavy a Ladomírky SSV	Veľkoplošné územie s rozlohou 6860,58 ha. Migračné prepojenie s ÚEV Horný tok Ondavy predstavuje rieka Ladomírka. Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: <i>Bombina variegata</i> , <i>Callimorpha quadripunctaria</i> , <i>Canis lupus</i> , <i>Carabus variolosus</i> , <i>Cucujus cinnaberinus</i> , <i>Isophya stysi</i> , <i>Liparis loeselii</i> , <i>Lutra lutra</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Lynx lynx</i> , <i>Myotis myotis</i> , <i>Rhinolophus hipposideros</i> , <i>Rhysodes sulcatus</i> , <i>Rosalia alpina</i> , <i>Triturus cristatus</i> , <i>Triturus montandoni</i> , <i>Ursus arctos</i> , <i>Vertigo angustior</i> . Vzhľadom na vzdialenosť od projektu, sa vplyvy projektu na ÚEV a druhy, ktoré sú predmetom ochrany, neprejavajú. Prepojenie populácie druhov, ktoré sú predmetom ochrany, s územím ovplyvneným projektom, sa nepredpokladá. Územie a druhy, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV nebudú ovplyvnené posudzovaným projektom.
CHVÚ Laborecká vrchovina	SKCHVU011	8 km SV	Predmetom ochrany je 27 druhov vtákov menovite uvedených vo vyhláske MŽP SR č. 438/2009 zo 17. septembra 2009, ktorou sa vyhlasuje CHVÚ Laborecká vrchovina. Vzhľadom na vzdialenosť projektu sa vplyvy projektu neprejavajú na toto CHVÚ ani na jeho predmety ochrany.

Z údajov uvedených v tabuľke č. 10 možno konštatovať, že ďalšie územia sústavy Natura 2000, mimo ÚEV Horný tok Ondavy, ktoré by mohli byť ovplyvnené v súvislosti so vstupmi, alebo výstupmi počas prípravy, realizácie, prevádzky alebo ukončení činnosti projektu, resp. by mohol byť ovplyvnený aspoň jeden z predmetov ochrany v inom území Natura 2000 v súvislosti jeho územným rozšírením, s jeho lokomačnou a migračnou schopnosť, alebo narušením migračných trás, neboli identifikované.

Charakteristika dotknutého územia sústavy Natura 2000:

Územie európskeho významu Horný tok Ondavy, identifikačný kód územia SKUEV0939

Chránené územie sústavy Natura 2000 – ÚEV Horný tok Ondavy celkom zaberá plochu 301,04 ha v okrese Stropkov a Svidník. V katastrálnych územiach obcí Breznica, Duplín, Lomné, Miňovce, Nižná

Olšava, Stropkov, Tisinec (v okrese Stropkov) a Mestisko, Nižný Orlík, Stročin, Svidník (v okrese Svidník). V celom ÚEV platí v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny druhý stupeň ochrany.

Územie európskeho významu Horný tok Ondavy je uvedené vo Vestníku MŽP SR, čiastka 6, rok 2017, roč. XXV – Opatrenie MŽP SR zo 7. decembra 2017, č. 1/2017, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MŽP SR zo 14. júla 2004 č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu, v prílohe č. 2 k výnosu č. 3/2004-5.1 pod označením 99. Horný tok Ondavy, s identifikačným kódom SKUEV0939).

V území sú chránené biotopy európskeho významu: Lk5 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430), Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0*): typ Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy a Br5 Rieky s bahnitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodium rubri* p.p. a *Bidentition* p.p. (3270).

Predmetom ochrany v území európskeho významu Horný tok Ondavy sú aj druhy európskeho významu – druhy živočíchov typické pre posudzovaný tok Ondavy: kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), bobor vodný (*Castor fiber*), vydra riečna (*Lutra lutra*), korýtko riečne (*Unio crassus*), mrena stredomorská (*Barbus meridionalis*), pľž severný (*Cobitis taenia*), pľž vrchovský (*Sabanejewia balcanica*) a mihul'a (*Eudontomyzon* sp.). Ichtyologickým prieskumom (odlovom 10.9.2020) boli zistené druhy európskeho významu, ktoré nie sú predmetom ochrany SKUEV0939 Horný tok Ondavy a to mrena severná (*Barbus barbus*) a hrúz Kesslerov (*Gobio kesslerii*).

Ochranu v území požívajú samozrejme aj ďalšie chránené druhy rastlín a živočíchov, ktorým je v tomto prípade poskytovaná všeobecná ochrana rovnakej právnej sily, akou je poskytovaná predmetu ochrany územia európskeho významu (vo vzťahu k zákonu o ochrane prírody a krajiny a nadväzujúcich právnych predpisov).

Územie európskeho významu Horný tok Ondavy sa vo vzťahu k projektu stavby „I/15 Stropkov, preložka cesty“ v zmysle Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike považuje za územie priamo dotknuté z nasledujúcich dôvodov:

- Územne je priamo dotknuté projektom; zámer v navrhovanej lokalite priamo zasahuje do časti územia európskeho významu čiastočným narušením brehových porastov a sprievodnej vegetácie toku, a biotopov živočíchov – predmetov ochrany ÚEV Horný tok Ondavy v dôsledku:
 - uvažovaného trasovania preloženia cesty I/15 v úseku km 0,325 až 0,450 preložky cesty a súvisiaceho premostenia toku Ondavy mostným objektom 201-00 v záujmovej lokalite v k.ú. Tisinec.
 - napojenia začiatku preložky rieky Ondava (objekt 221-00) na pôvodný tok v mieste hranice ÚEV Horný tok Ondavy (cca rkm 99,52).
- Predmety ochrany - druhy v ÚEV Horný tok Ondavy (v jej kontaktnej zóne súvisiacej s preložením cesty) budú v tangovanom úseku a v najbližšom okolí ovplyvňované počas prípravy záujmového územia pre stavbu a počas realizácie stavby predovšetkým hlukom, vibráciami a vstupom stavebnej a dopravnej techniky do pobrežnej vegetácie. Hlukom a tienением územia mostnou konštrukciou budú čiastočne ovplyvňované aj počas užívania cesty. Priamy vstup techniky do riečiska Ondavy, na území ÚEV Horný tok Ondavy, sa pri dodržaní navrhnutých opatrení a technologických postupov pri výstavbe mosta, nepredpokladá.

Pre komplexnosť údajov, vo vzťahu k biotopu Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0*), ktorý je predmetom ochrany ÚEV Horný tok Ondavy, je potrebné uviesť, že hranice ÚEV nie sú totožné s hranicou rozšírenia tohto biotopu v blízkosti toku Ondavy. Výmera tohto biotopu je v okolí toku Ondavy, výrazne väčšia ako je evidovaná výmera jeho výskytu v ÚEV Horný tok Ondavy.

6. Hodnotenie vplyvov na dotknuté územia sústavy Natura 2000

6.1. Identifikácia dotknutých predmetov ochrany

Tab.11: Možnosť ovplyvnenia biotopov, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV Horný tok Ondavy v k. ú. Tisinec v úseku stavby mosta 201-00 v km 0,400 – v území ÚEV

Kód biotopu	Názov biotopu	Možnosť ovplyvnenia	Typ vplyvu	Stručné zdôvodnenie
Lk5 (6430)	Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa	nie	-	biotop sa v trase preložky cesty nevyskytuje
Br5 (3270)	Rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov <i>Chenopodion rubri</i> p.p. a <i>Bidentition</i> p.p.	áno	priamy	zásah do (zničenie) časti biotopu v súvislosti s výstavbou mosta 201-00 nad riekou Ondavou (zriadenie štyroch spevnených plôch na brehoch koryta pre podpory koľajovej dráhy žeriava počas montáže mosta, čo zabezpečí, že pri výstavbe mosta nebude nutné vstupovať do toku).
Ls1.3 (91E0*)	Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy: typ Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy	áno	priamy	zásah do (zničenie) časti biotopu po oboch stranách toku Ondavy v súvislosti s výstavbou mosta 201-00 nad riekou Ondavou v km 0,400

Tab.12: Možnosť ovplyvnenia biotopov, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV Horný tok Ondavy v k.ú. Stropkov v mieste napojenia preložky rieky Ondava na jestvujúci tok

Kód biotopu	Názov biotopu	Možnosť ovplyvnenia	Typ vplyvu	Stručné zdôvodnenie
Lk5 (6430)	Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa	nie	-	biotop sa v trase preložky cesty a v mieste ukončenia preložky koryta Ondavy nevyskytuje
Br5 (3270)	Rieky s bahňitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov <i>Chenopodion rubri</i> p.p. a <i>Bidentition</i> p.p.	nie	-	jeho výskyt v čase mapovania biotopov (4.9.2020) v trase preložky cesty a v mieste ukončenia presunu koryta Ondavy nebol potvrdený. Vzhľadom na skutočnosť, že ide o dynamický biotop nie je možné vylúčiť jeho vytvorenie v dotknutej časti toku do času výstavby.
Ls1.3 (91E0*)	Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy: typ Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy	áno	priamy	trasa preložky cesty po ľavej strane toku Ondavy je vedená mimo hranicu ÚEV; miesto ukončenia preloženia koryta rieky Ondava na pravej strane toku je na hranici ÚEV (cca rkm 99,52)

Tab.13: Možnosť ovplyvnenia druhov, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV Horný tok Ondavy v k.ú. Tisinec v úseku stavby mosta 201-00 v km 0,400 – v území ÚEV

Názov druhu	Možnosť ovplyvnenia	Typ vplyvu	Stručné odôvodnenie
Kunka žltobruchá (<i>Bombina variegata</i>)	áno	priamy	zásah do časti reprodukčného biotopu druhu jeho prekrytím v šírke mostného objektu redukciami svetelných pomerov ako aj priamou likvidáciou biotopu v rozsahu dočasných záberov počas výstavby
Bobor vodný (<i>Castor fiber</i>)	áno	priamy	zásah do biotopu druhu vytvorením bariéry (hluk z techniky) počas stavby mosta a blízkych úsekov budovaného cestného telesa a tiež počas bežnej prevádzky na komunikácii
Vydra riečna (<i>Lutra lutra</i>)	áno	priamy	zásah do biotopu druhu – lovného teritória vytvorením bariéry (hluk z techniky) počas stavby mosta a blízkych úsekov budovaného cestného telesa a tiež počas bežnej prevádzky na komunikácii
Korýtko riečne (<i>Unio crassus</i>)	áno	nepriamy	v prípade, že sa do toku bude vstupovať stavebnou technikou (čo sa podľa technológie výstavby mosta 201-00 nepredpokladá) v čase vypúšťania a plavenia lariet (glochidií) z vyššie položených úsekov rieky; v dotknutom úseku sa dospelé jedince nevyskytujú (nevhodný biotop)
Mrena stredomorská (<i>Barbus meridionalis</i>)	áno	nepriamy	V ÚEV sa vstup mechanizmov do toku nepredpokladá, zásah do koryta toku bude minimálny – zriadenie manipulačných spevnených plôch na brehoch koryta, pre podpory koľajovej dráhy žeriava počas montáže mosta, čo zabezpečí, že pri výstavbe mosta 201-00 nebude nutné vstupovať do toku. Zásah do koryta sa predpokladá vo vzdialenosti max 3.m od súčasnej päty brehu (viď popis technického riešenia objektu 201-00). Stavebné aktivity realizované v blízkosti toku a to najmä zakladanie opôr mosta spôsobia otrasy, ktoré sa prenesú do vodného prostredia a dočasne budú vyrušovať celú ichtyofaunu. Vibrácie vyvolajú dočasné teritoriálne zmeny v správaní (presun do pokojnejších vôd), ktoré však nebudú mať trvalý a významný vplyv na uvedené druhy.
Píľ severný (<i>Cobitis taenia</i>)	áno	nepriamy	
Píľ vrchovský (<i>Sabanejewia balcanica</i>)	áno	nepriamy	
Mihul'a (<i>Eudontomyzon spp.</i>)	nie	žiadny	v úseku nebol potvrdený výskyt lariet a dospelých jedincov, charakter vodného toku bez dostatočných nánosov s detritom vhodných ako pobytový a potravný biotop pre druh

Tab.14: Možnosť ovplyvnenia druhov, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV Horný tok Ondavy a chránených druhov, ktoré nie sú predmetom ochrany ÚEV, realizáciou častí projektu mimo vlastného územia ÚEV (k.ú. Stropkov – objekt 101-0 Preložka cesty v úseku km 2,700 –3,600 a objekt 221-00 Preložka rieky Ondava)

Názov druhu	Možnosť ovplyvnenia	Typ vplyvu	Stručné odôvodnenie
Kunka žltobruchá (<i>Bombina variegata</i>)	nie	-	zásah do reprodukčných biotopov druhu, sporadicky sa vyskytujúcich v trase preložky cesty a v trase preloženia rieky, úsek však nie je súčasťou ÚEV
Bobor vodný (<i>Castor fiber</i>)	áno	nepriamy	v úseku nie je populácia stabilná (sporadické ohryzy), úsek nie je súčasťou ÚEV, je však s ním v dotyku; je predpoklad, že bobor sa stiahne v dôsledku vyrušovania do kludnej zóny v ÚEV
Vydra riečna (<i>Lutra lutra</i>)	áno	priamy	úsek nie je súčasťou ÚEV; dočasne bude narušené lovné teritórium vydry, je predpoklad, že sa dočasne stiahne v dôsledku vyrušovania do kludnej zóny v ÚEV a po ukončení prác sa vráti aj do tohto územia
Korýtko riečne (<i>Unio crassus</i>)	áno	priamy	predpokladá sa, že v dôsledku prekladania rieky dôjde na niektorých pôvodných riečnych úsekoch k likvidácii populácií korýtká – dotknutá časť však nie je súčasťou ÚEV; v dôsledku prekladania koryta môžu tuhé znečisťujúce látky ovplyvniť populácie druhu v nižšie položenej časti ÚEV

Mrena stredomorská (<i>Barbus meridionalis</i>)	áno	priamy	prekládkou vodného toku dôjde k likvidácii pobytového a potravného biotopu (v dobe posudzovania vplyvu nebolo možné identifikovať výskyt neresísk) a dočasnému, krátkodobému prerušeniu kontinuity medzi jednotlivými časťami ÚEV. Po sprietočení nového koryta, druhy obsadia vhodné stanovišťa zároveň so zvyšujúcou sa úživnosťou vodného toku. Pri nevhodnej logistike sprietočňovania nového koryta v súbehu s odstavením pôvodného koryta, môže dôjsť k úhynu neodhadnuteľného množstva najmä mladších jedincov jednotlivých druhov.
Pĺž severný (<i>Cobitis taenia</i>)	áno	priamy	
Pĺž vrchovský (<i>Sabanejewia balcanica</i>)	áno	priamy	
Hrúz Kesslerov (<i>Romanogobio kesslerii</i>)	áno	priamy	
Mrena severná (<i>Barbus barbus</i>)	áno	priamy	
Mihuľa (<i>Eudontomyzon spp.</i>)	nie	žiadny	úsek nie je súčasťou ÚEV v tomto úseku sa nepredpokladá výskyt druhu, pobytových a reprodukčných lokalít

6.2. Vyhodnotenie vplyvov na predmet ochrany

Vo vyhodnotení vplyvov na jednotlivé biotopy a druhy, sú v tejto subkapitole uvedené len predmety ochrany **ÚEV Horný tok Ondavy** – biotopy, ktoré sa vyskytujú v kontaktnej zóne stavby s územím Natura 2000 v dvoch lokalitách (v k.ú. Tisinec a v k.ú. Stropkov) a tiež druhy – predmety ochrany ÚEV, ktoré sa vyskytujú trvalo, sezónne alebo ojedinele (náhodne) v blízkosti zámerom dotknutých lokalít, resp. v takej vzdialenosti, že môžu byť ovplyvňované prejavmi technickej prípravy lokalít v ÚEV, samotnou výstavbou a následne samotnou prevádzkou na vybudovanej preložke cesty I/15.

Informácie o biotopoch týkajúce sa fytoocenológie, štruktúry, ekológie a rozšírenia biotopu boli spracované podľa Katalógu biotopov Slovenska (Stanová, V., Valachovič, M. (eds.) 2002). resp. podľa internetovej stránky ŠOP SR: <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&lang=sk&sec=4>

- **Lk5 (6430) Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa** – biotop európskeho významu

Fytoocenológia: Biotop tvoria spoločenstvá, ktoré sa radia do zväzu *Caltion*, pozváz *Filipendulenion*.

Štruktúra a ekológia: Kvetnaté vysokobylinné spoločenstvá s prevahou širokolistých bylín na celoročne vlhkých až mokrých stanovištiach v alúviách vodných tokov, v terénnych depresiách a na svahových prameniskách. V jarných mesiacoch môžu byť krátkodobo zaplavené. Vodný režim a živnosť pôd ovplyvňujú mohutný vzrast a vysoký zápoj porastov.

Rozšírenie na Slovensku: Od nížin až do horského stupňa roztrúsene na celom Slovensku, mimo teplých a suchých oblastí.

Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany:

Biotop Lk5 (6430) nebol v trase cesty i navrhovanej preložky koryta Ondavy mapovaný a nevyskytuje sa ani v alúviu riešeného úseku Ondavy (v jej alúviu po pravej i ľavej strane je orná pôda využívaná na pestovanie poľnohospodárskych plodín, v r. 2020 sa pestovala kukurica, resp. časť pôdy bola zatrávnená).

- **Br5 (3270) Rieky s bahnitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodion rubri* p.p. a *Bidentition* p.p.** – biotop európskeho významu

Fytoocenológia: Biotop tvoria spoločenstvá, ktoré sa radia čiastočne do zväzov *Chenopodion rubri* p.p. a *Bidentition* p.p.

Štruktúra a ekológia: Biotop tvoria spoločenstvá jednoročných rastlín na stanovištiach so zvýšeným obsahom živín. Optimum vývoja majú v neskorom lete. Vyvíjajú sa na obnažených bahniťoch a piesočnatých brehoch tečúcich vôd, najmä v zátokách prirodzene meandrujúcich riek, potokov a ostrovov, kde pôsobí spätný tlak, alebo na miestach vzdialenejších od riečiska, kde nie je silný prúd vody. V závislosti od dĺžky obnaženia brehov sa nemusia vyvíjať každý rok. Stratégia rastlín v tomto biotope predpokladá schopnosť rýchlo vyklíčiť, akonáhle poklesne hladina vody. Pokiaľ sa podarí rastlinám vytvoriť semená, je pripravená ich dostatočná zásoba v pôde aj na viac rokov dopredu. Naplavené sedimenty sú pravidelne obohacované živinami a majú rôznu hrúbku (15 a viac cm) a veľkosť. Porasty kopírujú veľkosť sedimentov, väčšinou sú však líniové a maloplošné.

Rozšírenie na Slovensku: Biotop možno očakávať v dolných a stredných tokoch väčších riek.

Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany:

Výmera biotopu na území SR: výmera biotopu v alpskom biogeografickom regióne, v ktorom sa riešené územie nachádza, je 0,519 km².

Výskyt biotopu v ÚEV na území SR: biotop sa vyskytuje v 44 ÚEV na Slovensku

Výskyt biotopu v ÚEV Horný tok Ondavy: 1,24629 ha

(zdroj: <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=SKUEV0939&release=10>)

Záber (zničenie) biotopu: v alpskom biogeografickom regióne v pôsobnosti ŠOP SR, RCOP v Prešove nie je evidovaný (ŠOP SR, RCOP v Prešove, 2020). Záber (zničenie) biotopu v ostatnej časti územia Slovenska v rámci alpského biogeografického regiónu nie je známy

Záber (zničenie) biotopu v ÚEV Horný tok Ondavy: dočasný záber biotopu v rámci posudzovaného projektu podľa aktuálneho stavu v území predstavuje plochu 0,0069 ha, čo je 0,5536% z plochy biotopu v ÚEV.

Kumulatívny záber (zničenie) biotopu v ÚEV Horný tok Ondavy: nie je.

Vplyv na ÚEV Horný tok Ondavy: Biotop bahniťoch a piesočnatých brehov patrí celkovo k maloplošným biotopom, nezaberá veľké plochy ani v rámci ÚEV a bol zaznamenaný aj v k. ú. Tisinec. Biotop zahŕňa viac vývojových štádií od čerstvo obnažených častí brehov (na ktorých sa dobre identifikuje pobyt živočíchov) po plochy porastené jednovrstvovou alebo dvojrvtvovou vegetáciou, kde môže v druhovej skladbe prevládať chlastnica trsteníkovitá a vývoj smerovať k inému typu biotopu. V čase mapovania bol výskyt identifikovaný aj v úseku stavby mosta, kde časť biotopu bude zasiahnutá zriadením štyroch spevnených plôch na brehoch koryta pre podpory koľajovej dráhy žeriava počas montáže mosta 201-00. Po ukončení výstavby budú brehy koryta upravené do pôvodného stavu.

Vzhľadom na skutočnosť, že ide o dynamický biotop, nie je možné vylúčiť zmenu do doby výstavby, napr. aj zánik biotopu na tomto úseku toku a/alebo vytvorenie biotopu v inej časti ÚEV, preto je dôležité zabezpečiť opakované mapovanie biotopu pred začiatkom stavby (napr. pri riešení legálneho zásahu do biotopu), v každom prípade riešený úsek toku predstavuje územie, ktoré má potenciál na vytváranie biotopu. Vzhľadom na plochu záberu biotopu bude záber predstavovať mierny negatívny vplyv.

- **Ls1.3 (91E0*) Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy: typ Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy**
– prioritný biotop európskeho významu.

Fytocenológia: Biotop tvoria spoločenstvá, ktoré sa radia do zväzu *Alnion incanae*, podzväz *Alnenion glutinoso-incanae*.

Štruktúra a ekológia: Biotop Ls1.3 zahŕňa prirodzené lesy vyskytujúce sa bezprostredne pri tokoch v údolných nivách potokov a menších riek ovplyvňovaných povrchovými záplavami alebo podmáčaných prúdiacou podzemnou vodou. Porasty sú spravidla viacposchodové, krovinové poschodie je veľmi bohaté. V bylinnej synúzii sa charakteristicky uplatňujú nitrofilné a hygrofilné druhy.

Rozšírenie na Slovensku: Biotop lemuje brehy riek a potokov v podhorských polohách, kde výškovo nadväzuje na vrbovo-topoľové lužné lesy nížin a pahorkatín. Vyskytuje sa v mnohých orografických celkoch Slovenska, vrátane Ondavskej vrchoviny.

Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany:

Výmera biotopu na území SR: výmera biotopu v alpskom biogeografickom regióne, v ktorom sa riešené územie nachádza, je 42 km².

Výskyt biotopu v ÚEV na území SR: biotop sa vyskytuje v 202 ÚEV na Slovensku

Výskyt biotopu v ÚEV Horný tok Ondavy: 60,2085 ha

(zdroj: <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=SKUEV0939&release=10>)

Záber (zničenie) biotopu: v alpskom biogeografickom regióne v pôsobnosti ŠOP SR, RCOP v Prešove je záber (zničenie) biotopu evidovaný na ploche 3,7 ha vo voľnej krajine (ŠOP SR, RCOP v Prešove, 2020). Záber (zničenie) biotopu v ostatnej časti územia Slovenska v rámci alpského biogeografického regiónu nie je známy.

Záber (zničenie) biotopu v ÚEV Horný tok Ondavy: celkový zásah do biotopu bude na ploche 0,4571 ha čo je 0,7592 % z plochy biotopu v ÚEV. Z toho predstavuje trvalý záber biotopu plochu 0,1088 ha, čo je 0,1088 % a dočasný záber 0,3483 ha, čo je 0,5785 % z plochy biotopu v ÚEV.

Kumulatívny záber (zničenie) biotopu v ÚEV Horný tok Ondavy: záber biotopu v ÚEV nebol riešený; k záberu biotopu v súvislosti s ťažbou riečného materiálu (pozri tabuľku č.18) nedošlo, k štrkovým laviciam bol prístup cez existujúce cesty; trvalý a dočasný záber biotopu v súvislosti s preložkou cesty I/15 je prvým záberom plochy biotopu v ÚEV.

Vplyv na ÚEV Horný tok Ondavy: Biotop v mieste záberu (v k. ú. Tisinec) a v jeho okolí je zachovalý, porast je viacvrstvový, stromy dosahujú vek 60 až 100 rokov, čomu zodpovedá aj hrúbka kmeňov a dostatok mŕtveho dreva (zlomy i ležiace kmene). V druhovom zložení drevín však prevládajú vrby, malé zastúpenie má jelša lepkavá. Z nepôvodných a invázných druhov sa ojedinelo vyskytuje agát biely, ježatec laločnatý a pohánkovec český; zlatobyľ kanadská, slnečnica hľuznatá a netýkavka málokvetá majú početnejšie zastúpenie.

Preložkou cesty (výstavbou mosta 201-00) dôjde k záberu biotopu i k jeho fragmentácii. Ako sa prejaví fragmentácia biotopu na ostatnú časť biotopu v okolí preložky cesty, na to by mal dať odpoveď monitoring. Navrhované zmierňujúce opatrenia by mali zabezpečiť minimálne odstraňovanie invázných druhov rastlín. Medzi navrhovanými zmierňujúcimi opatreniami je navrhnutý aj environmentálny dozor stavby, ktorý by okrem iného mal zabezpečiť aj to, aby v mieste výstavby mosta nedošlo k ďalšiemu zásahu do biotopu a aby vôbec nedošlo k zásahu do biotopu v mieste preložky koryta Ondavy (ukončenie preložky koryta je navrhnuté na hranici ÚEV).

Celková výmera biotopu v rámci ÚEV zahŕňa pravdepodobne nielen porasty v dobrom priaznivom stave, ale aj porasty, ktoré si vyžadujú zlepšenie stavu. Záber biotopu bude síce predstavovať zásah do časti zachovalého a hodného biotopu, ale vzhľadom na plochu záberu bude záber predstavovať mierny negatívny vplyv. ÚEV ako celok zahŕňa aj plochy, kde vhodné manažmentové opatrenia, resp. prirodzený vývoj vegetácie v území prispievajú k zachovaniu celkovej výmery biotopu v ÚEV.

Akceptovaním navrhnutých zmierňujúcich opatrení sa nevylučuje realizácia preložky cesty I/15 vrátane výstavby mosta 201-00 v projektovanom úseku a jej uvedenie do prevádzky, vo vzťahu k biotopom, ktoré sú predmetu ochrany ÚEV Horný tok Ondavy

• **Kunka žltobruchá (*Bombina variegata*)** – druh európskeho významu.

Ekologické nároky: Druh s dennou aj večernou aktivitou, s veľkou migračnou schopnosťou, neviazaný len na vodu. Rozmnožovanie je viazané na menšie stojaté vody (s hĺbkou maximálne do cca 30 – 40 cm), periodické mláky a zatopené jamy. Má širokú amplitúdu lovného prostredia, loví drobné bezstavovce na vodnej hladine, pod vodou i na suchej zemi. Pári sa v mesiacoch apríl až august, vajíčka kladie jednotlivo, alebo v obmedzených malých dávkach (2 – 25 vajíčok) 2 – 3 krát v roku v priebehu rozmnožovania. Zimuje od októbra do marca v bahne vôd alebo sa zahrabáva v zemi.

Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany:

Veľkosť populácie druhu v SR: 1 480 000 (odhad)

Celková veľkosť populácie druhu vo všetkých ÚEV v SR: Neznáma, na Slovensku sa podľa dostupných údajov vyskytuje v 138 ÚEV.

Veľkosť populácie druhu v dotknutom ÚEV: Neznáma.

Počet ovplyvnených jedincov: V lokalite premostenia rieky v k.ú. Tisinec cca 50 - 2000 jedincov (hrubý odhad, dolná hranica zahŕňa adultné jedince, horná hranica odhadu zahŕňa aj larválne štádia).

Podiel ovplyvnenej populácie druhu k celkovej populácii druhu v SR: Neznámy, pretože celková veľkosť populácie druhu v SR nie je nikdy stabilná, ale je ovplyvnená viacerými faktormi – globálnymi klimatickými pomermi v roku, kvantitou a kvalitou vodných lokalít v závislosti na klimatických pomeroch a aktuálnych antropogénnych činnostiach, periodicitou populačných trendov, geografickými rozdielmi a pod. Ukazovateľ „veľkosť populácie druhu v SR“ je z toho hľadiska veľmi nesmerodajný.

Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácii druhu v dotknutom ÚEV: Neudáva sa, pretože nie je známa veľkosť populácie v ÚEV. Podiel ovplyvnenej populácie druhu v rámci dotknutého ÚEV, v mieste kontaktu s plánovaným krížením preložky cesty I/15 s ÚEV, je vzhľadom na rozsah pre druh vhodných biotopov (reprodukčných, resp. pobytových) v ÚEV takmer nepodstatný, predpokladajú sa straty na veľmi nízkej úrovni (v závislosti od doby realizácie stavby aj nulové).

Kumulatívna strata druhu v dotknutom ÚEV: 0 jedincov, okrem stavby mostného objektu a následnej prevádzky na cestnej komunikácii s možnými vplyvmi na ÚEV sa iné vplyvy na druh nekumulujú.

Kumulatívna strata biotopu druhu v dotknutom ÚEV: cca 100-150 m².

Kvalitatívne údaje: V alpskom biogeografickom regióne v rokoch 2007, 2013 a 2019 stav U1, t.z. nepriaznivý, nevyhovujúci, trend vývoja U1-, t.z. nepriaznivý, nevyhovujúci a zhoršujúci sa (Zdroj: Reporting podľa č. 17 o biotopoch za obdobie rokov 2007 - 2019). Kvalita výskytu druhu v biogeografickom regióne a nadväzne aj v širšom dotknutom území dosahuje hodnotu 4, t.z. typický výskyt.

Výskyt v dotknutom území: Priamo v trase preložky cesty I/15 v úseku projektovaného premostenia Ondavy v km 0,400 preložky cesty, trasa pretína východne od toku typické liahniská kunky žltobruchej. Prerušované plytké mokrade napájané vodou predovšetkým z priesakov z úrovne vodnej hladiny Ondavy vznikli v pozdĺžnej depresii súbežnej s tokom Ondavy. Usudzujúc podľa morfológie terénu, pozdĺžnu depresiu vytvorilo bočné podružné koryto rieky, ktoré v rokoch 2008-2010, podľa údajov z dokumentácie pre územné rozhodnutie dočasne tvorilo hlavné koryto rieky. Medzi týmito ramenami rieky existoval ostrov zo štrkových naplavenín. V súčasnosti je bývalý ostrov a podružné koryto so súvislým porastom lužného lesa.

Pravdepodobné vplyvy: V mieste premostenia môže dôjsť k priamemu ovplyvneniu jedincov s fyzickými stratami (najmä jedincov v larválnom štádiu) a to najmä počas prípravných zemných prác pred výstavbou mosta a násypu cestného telesa. Početnosť strát závisí od striktného dodržania podmienky nevstupovať stavbou do reprodukčného biotopu (malých mokradí) v čase rozmnožovania kuniek (apríl – august) a hlavné zemné práce realizovať mimo aktívneho obdobia druhu t.j. v období november – február; straty v lokálnej tangovanej populácii, pri dodržaní týchto časových opatrení môžu byť takmer nulové; subadultné a adultné jedince zo zasiahnutej časti územia odídu do bezpečnejšej zóny; nepriame ovplyvnenie sa predpokladá v súvislosti so zmenšením prirodzeného reprodukčného teritória.

Významnosť vplyvov: Počas technickej prípravy staveniska a stavby premostenia vplyvy na lokálnu populáciu druhu pri vhodnom načasovaní stavby premostenia (pozri kap. 8. Návrh zmierňujúcich opatrení) významnosť vplyvu v zmysle predpísanej metodiky možno označiť hodnotou -1, t.z. mierny negatívny vplyv. Podmienkou však je nutnosť ponechať liahniská (mokrade) mimo plôch priamo dotknutých výstavbou bez možnosti zasypania depresie.

• **Bobor vodný (*Castor fiber*)** – druh európskeho významu.

Ekologické nároky: Osídľuje predovšetkým stredné a dolné toky a vodné nádrže s brehovými porastami mäkkých drevín (najmä vrb a topole), výnimkou však nie sú aj horné časti tokov, aj bez sprievodnej drevinovej vegetácie, ak je dostatok na konzum vhodnej bylinnej vegetácie.

Žije v trvalých rodinných zväzkoch, rodinu tvorí obvyčajne 5 – 6 členov, bobria rodina na vodnom toku obýva teritórium v dĺžke najmenej 1 km. V brehoch tokov hĺbi priestranné nory, v krajine s menším vodným tokom buduje z konárov, blata a aj kameňov priehradu a hrádze za účelom vzdutia vodnej hladiny

a usmernenia toku a tiež tzv. hrady, ktoré využíva na pobyt. Pre identifikáciu jeho prítomnosti okrem typických ohryzov a povalených stromov, priehrad, hrádzí a hradov, slúži aj výskyt vychodených chodníkov a skízaviek (tie s obľubou potom využíva aj vydra).

Pári sa v januári až marci, gravidita trvá 103 – 108 dní, priemerne 3 – 5 mláďat, niekedy aj viac (až 7). Mláďatá vyhľadávajú nové teritórium po dvoch rokoch pobytu v pôvodnom rodinnom zväzku.

Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany:

Veľkosť populácie druhu v SR: 900 (odhad)

Celková veľkosť populácie druhu vo všetkých ÚEV v SR: Na Slovensku sa vyskytuje v 42 ÚEV.

Veľkosť populácie druhu v dotknutom ÚEV: Neznáma, v dotknutom úseku ÚEV pravdepodobne žije niekoľko jedincov jednej rodiny.

Počet ovplyvnených jedincov: V lokalite premostenia rieky v k.ú. Tisinec odhadom 2 - 5 jedincov jednej rodiny.

Podiel ovplyvnenej populácie druhu k celkovej populácii druhu v SR: Odhadom 0,55 %.

Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácii druhu v dotknutom ÚEV: Neudáva sa, pretože nie je známa veľkosť populácie v ÚEV.

Kumulatívna strata druhu v dotknutom ÚEV: 0 jedincov, okrem stavby mostného objektu a následnej prevádzky na cestnej komunikácii s možnými vplyvmi na ÚEV sa iné vplyvy na druh nekumulujú.

Kumulatívna strata biotopu druhu v dotknutom ÚEV: 0 ha. Okrem vyrušovania počas výstavby sa nepredpokladajú aj iné zásahy do biotopu (teritória rodiny), ktoré by sa kumulovali s výstavbou.

Kvalitatívne údaje: V alpskom biogeografickom regióne v rokoch 2007, 2013 stav FV – priaznivý, v r. 2019 stav U1, t.z. nepriaznivý, nevyhovujúci, napriek tomu trend vývoja pozitívny (Zdroj: Reporting podľa č. 17 o biotopoch za obdobie rokov 2007 - 2019). Kvalita výskytu druhu v biogeografickom regióne a nadväzne aj v širšom dotknutom území dosahuje hodnotu 3 - 4, t.z. zriedkavý až typický výskyt.

Výskyt v dotknutom území: Priamo v trase preložky cesty I/15 v úseku projektovaného premostenia Ondavy trasa pretína po oboch stranách toku úsek, pobytovo využívaný rodinou bobra. V úseku plánovaného premostenia, resp. vo vzdialenosti cca 150 m nad i pod miestom projektovaného premostenia bolo 4. a 10.septembra zistených 17 bobrích chodníkov, resp. kízaviek, spájajúcich vodný tok s lužným lesom, bobrie stopy v bahne a v blatistých úsekoch bobrích chodníkov, jedna nora a sporadické staré i tohoročné ohryzy. Ohryzy sú sporadické, na prvý pohľad veľmi zriedkavé; v dotknutom území má však bobor dostatok bylinnej i nízkej krovitej vegetácie, nie je odkázaný na konzumáciu častí stromovej vegetácie, ani na potrebu budovať bobrie stavby (priehrad, hrádz, hrady), tie stavia na menších tokoch. Bobria nora sa nachádza nižšie zhruba 30 - 40 m od miesta premostenia v ľavom brehu Ondavy.

Pravdepodobné vplyvy: V mieste premostenia sa predpokladá priame ovplyvnenie biotopu rodiny bobra vodného bez fyzických strát na miestnej populácii, ktorého výsledkom počas prípravy staveniska a budovania premostenia, bude dočasná strata časti biotopu druhu, prirodzený únik bobrej rodiny do iného vhodného a menej vyrušovaného teritória, možný je aj vynútený rozpad rodiny. Po dobudovaní premostenia a uvedenia preložky cesty I/15 do bežnej prevádzky je možný návrat druhu do tangovaného úseku Ondavy – druh z hľadiska citlivosti na zmeny je pomerne tolerantný. Známe sú výskyty populácie bobra v minimálnej vzdialenosti od frekventovaných cestných úsekov.

Významnosť vplyvov: Počas technickej prípravy staveniska a stavby premostenia vplyvy na lokálnu populáciu druhu, v zmysle predpísanej metodiky, možno označiť hodnotou -1, t.z. mierny negatívny vplyv.

• **Vydra riečna (*Lutra lutra*)** – druh európskeho významu.

Ekologické nároky: Obýva tečúce aj stojaté vody. Nory buduje v tesnom kontakte s tokom (alebo so stojatými vodami) v strmých brehoch alebo pod koreňmi stromov, vždy však s vchodom umiestneným pod hladinou. Aktivita jedincov je sústredená do šera alebo noci. Okrem obdobia párenia žijú vydry samotársky. Hlavnú zložku potravy vydry tvoria menšie ryby, loví aj raky, žaby, drobné hlodavce, vtáky a podľa vlastných poznatkov autora zoologickej časti tohto primeraného posúdenia vykráda aj nory bobra

požieraním mláďat. Vydra sa pári od februára do leta, gravidita trvá 61 – 71 dní, v dvoch až troch vrhoch za sezónu sa rodí 1 – 5 mláďat v jednom vrhu.

Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany:

Veľkosť populácie druhu v SR: Vyskytuje sa po celom území Slovenska (okrem juhozápadného a juhovýchodného Slovenska), veľkosť populácie druhu v SR sa odhaduje na 700 jedincov.

Celková veľkosť populácie druhu vo všetkých ÚEV v SR: Neznáma, na Slovensku sa vyskytuje v 91 ÚEV.

Veľkosť populácie druhu v dotknutom ÚEV: Neznáma, v dotknutom úseku pravdepodobne žije (mimo doby párenia) jeden jedinec.

Počet ovplyvnených jedincov: V lokalite premostenia rieky v k.ú. Tisinec sa predpokladá nepriame ovplyvnenie jedného jedinca druhu.

Podiel ovplyvnenej populácie druhu k celkovej populácii druhu v SR: Necelých 0,15 %.

Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácii druhu v dotknutom ÚEV: Neudáva sa, pretože nie je známa veľkosť populácie v ÚEV.

Kumulatívna strata druhu v dotknutom ÚEV: 0 jedincov, okrem stavby mostného objektu a následnej prevádzky na cestnej komunikácii s možnými vplyvmi na ÚEV sa iné vplyvy na druh nekumulujú.

Kumulatívna strata biotopy druhu v dotknutom ÚEV: 0 ha

Kvalitatívne údaje: V alpskom biogeografickom regióne v rokoch 2007 a 2013 stav FV, t.z. priaznivý a v r. 2019 stav U1=, t.z. nepriaznivý, nevyhovujúci, ale stabilný, trend vývoja nepriaznivý, nevyhovujúci a stabilný (Zdroj: Reporting podľa č. 17 o biotopoch za obdobie rokov 2007 - 2019). Kvalita výskytu druhu v biogeografickom regióne a nadväzne aj v širšom dotknutom území dosahuje hodnotu 3 - 4, t.z. zriedkavý až typický výskyt.

Výskyt v dotknutom území: Projektom dotknutú časť toku Ondavy (v širšom kontexte) vydra prelohuje. O jej výskyte svedčia stopy v bahne, nahromadenom v pobrežnej časti toku (pozri foto č. 12 v prílohe č. 4) a výskyt zostatkov vydrieho trusu na priplavenom a pri brehu zakotvenom dreve cca 70 m proti toku od projektovaného premostenia (pozri foto č. 13 v prílohe č. 4)

Pravdepodobné vplyvy: Priame vplyvy na jedinca prelohujúceho nedefinovaný väčší úsek Ondavy sa nepredpokladajú. Nepriame vplyvy sa predpokladajú počas prípravy staveniska, počas budovania premostenia a čiastočne aj počas bežnej prevádzky na ceste v úseku premostenia z dôvodu, že stavba a následná prevádzka na premostení čiastočne naruší jednoliatosť lovného teritória, významný vplyv sa tu nepredpokladá.

Priamy vplyv sa tu nepredpokladá aj z dôvodu, že v širšom páse premostenia (nad i pod mostným objektom) nie sú vzhľadom na nedostatočnú výšku vodného stĺpca podmienky pre existenciu nory (vchod do nory sa vždy nachádza pod vodnou hladinou s dostatočnou výškou vodného stĺpca).

Významnosť vplyvov: Počas technickej prípravy staveniska a stavby premostenia a tiež počas bežnej prevádzky cez mostný objekt na preložke cesty významnosť vplyvu v zmysle predpísanej metodiky možno označiť hodnotou -1, t.z. mierny negatívny vplyv.

• **Korýtko riečne (*Unio crassus*)** – druh európskeho významu.

Ekologické nároky: Žije vo veľkých riekach a potokoch, vyhľadáva úseky s piesčito-bahnitým dnom. Samička korýtka riečného vypúšťa do vody veľké množstvo glochídií (lariev), tie parazitujú na žiabrách niektorých druhov rýb.

Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany:

Veľkosť populácie druhu v SR: 90 000 (odhad).

Celková veľkosť populácie druhu vo všetkých ÚEV v SR: Neznáma, na Slovensku sa vyskytuje v 22 ÚEV.

Veľkosť populácie druhu v dotknutom ÚEV: Neznáma.

Počet ovplyvnených jedincov: V širšej lokalite premostenia rieky v k.ú. Tisinec nie sú podmienky pre život druhu, nie sú tu úseky s piesčito-bahnitým dnom.

Podiel ovplyvnenej populácie druhu k celkovej populácii druhu v SR: Nulová populácia.

Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácii druhu v dotknutom ÚEV: Neudáva sa, pretože nie je známa veľkosť populácie v ÚEV.

Kumulatívna strata druhu v dotknutom ÚEV: 0 jedincov.

Kvalitatívne údaje: V panónskom biogeografickom regióne v roku 2007, 2013 a 2019 stav U2, t.z. nepriaznivý, zlý, v rokoch 2013 a 2019 U1=, t.z. nepriaznivý, nevyhovujúci, ale stabilný, trend vývoja dtto (Zdroj: Reporting podľa č. 17 o biotopoch za obdobie rokov 2007 - 2019). Kvalita výskytu druhu v biogeografickom regióne a nadväzne aj v širšom dotknutom území dosahuje hodnotu 2 a 4, t.z. vzácny a typický výskyt.

Výskyt v dotknutom území: V širšej lokalite premostenia rieky v k.ú. Tisinec nie sú podmienky pre život druhu, nie sú tu úseky s piesčito-bahnitým dnom, druh sa v dotknutom území nevyskytuje. Je možný dočasný a krátkodobý výskyt glochídií v prúdiacej vode dotknutého úseku v čase ich vypúšťania z tela samičiek (v úsekoch nad dotknutým úsekom), výskyt sa bežnými metódami fyzicky nedá vyhodnotiť, vrátane možných vplyvov na glochídie.

Pravdepodobné vplyvy: Pozri vyššie odsek „Výskyt v dotknutom území“. Podmienkou pre zachovanie populácie korýtka riečného v úsekoch Ondavy pod lokalitou premostenia je absolútne dodržanie všeobecnej podmienky neznečistenia toku tuhými znečisťujúcimi látkami, ale najmä v prípade používania stavebnej techniky ropnými produktmi (pohonné látky a oleje).

Významnosť vplyvov: Významnosť vplyvu v zmysle predpísanej metodiky možno označiť hodnotou 0, t.z. nulový (nijaký) vplyv. V prípade havarijného znečistenia vôd ropnými produktami významnosť vplyvu stúpne na hodnotu -2, t.z. významný negatívny vplyv.

• Mrena stredomorská (*Barbus meridionalis*)

Ekologické nároky: Obýva tečúce vodné toky v podhorskej zóne. Staršie jedince sa zdržiavajú v prúdnych, ťažných častiach vodného toku, mladé jedince na okrajoch v pomalších častiach a zálivoch. Neresí sa od mája do začiatku augusta v prúdivých častiach vodného toku nad tvrdým štrkovým dnom.

Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany:

Veľkosť populácie druhu v SR: 580 000 ks - odhad.

Celková veľkosť populácie druhu vo všetkých ÚEV v SR: neznáma.

Veľkosť populácie druhu v dotknutom ÚEV: min.10 000 – max.50 000 ks

Počet ovplyvnených jedincov: 0 - 22 ks (iba v kategórii možného rizika, bez predpokladu priameho ovplyvnenia, pri dodržaní zákazu vstupu do toku) .

Podiel ovplyvnenej populácie druhu k celkovej populácii druhu v SR: 0,003%

Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácii druhu v dotknutom ÚEV: 0,22-0,04%

Kumulatívna strata druhu v dotknutom ÚEV: 0 jedincov.

Kumulatívna strata biotopu druhu v dotknutom ÚEV: 0 ha.

Kvalitatívne údaje: V alpskom bioregióne v roku 2007 stav xx, t.z. neznámy, v rokoch 2013 a 2019 stav U1=, t.z. nepriaznivý, nevyhovujúci, ale stabilný (Zdroj: Reporting podľa č. 17 o biotopoch za obdobie rokov 2007 - 2019).

Výskyt v dotknutom území: Veľkosť populácie na území ÚEV Horný tok Ondavy: min.10 000 – max.50 000 ks; odhad, kvalita údajov dobrá.

Pravdepodobné vplyvy: Predpoklad plašenia druhu v prípravných prácach a počas výstavby mosta, kedy pohybom mechanizmov v blízkosti toku, zákalom vody pri zriaďovaní montážnych jám pre piliere koľajovej dráhy na brehoch toku, hlukom a vibráciami zo stavebnej činnosti dôjde k migrácii druhu na miesta, ktoré nebudú ovplyvnené. V prípade výskytu neresiska v lokalite môže dôjsť k jeho dočasnému opusteniu alebo presunu na iné vhodné miesto proti alebo po prúde vodného toku.

Významnosť vplyvov: Nepredpokladá sa počas prípravných a stavebných prác významný vplyv na populáciu druhu, resp. jedince druhu, vzhľadom na možnosť migrácie druhu v biotope. Významnosť vplyvu v zmysle predpísanej metodiky možno označiť hodnotou 0, -1, t.z. bez vplyvu až mierny negatívny vplyv vzhľadom k dočasnému obmedzeniu jeho prirodzeného pobytového a potravného teritória.

• Píž severný (*Cobitis taenia*)

Ekologické nároky: Obýva pomalšie tečúce a ťažné vodné toky v plytších častiach. Neresí sa od konca apríla do júna. Ikru ukladá na vodné rastliny.

Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany:

Veľkosť populácie druhu v SR: cca 320 000 ks.

Celková veľkosť populácie druhu vo všetkých ÚEV v SR: neznáma.

Veľkosť populácie druhu v dotknutom ÚEV: min. 4 – max. 100 ks.

Počet ovplyvnených jedincov: 0 - 4 ks (iba v kategórii možného rizika, bez predpokladu priameho ovplyvnenia, pri dodržaní zákazu vstupu do toku).

Podiel ovplyvnenej populácie druhu k celkovej populácii druhu v SR: 0,001%

Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácii druhu v dotknutom ÚEV: 4% - pri dodržaní navrhnutých opatrení 0%, lokality výskytu pri ichtyologickom prieskume boli mimo lokality priamo dotknutej výstavbou preložky cesty.

Kumulatívna strata druhu v dotknutom ÚEV: 0 jedincov za dodržania navrhnutých opatrení.

Kumulatívna strata biotopu druhu v dotknutom ÚEV: 0 ha.

Kvalitatívne údaje: V alpskom bioregiónu v roku 2007 stav xx, t.z. neznámy, v roku 2013 stav xx a v roku 2019 stav U1x, t.z. nepriaznivý, nevyhovujúci, trend stavu neznámy (Zdroj: Reporting podľa č. 17 o biotopoch za obdobie rokov 2007 - 2019).

Výskyt v dotknutom území: Veľkosť populácie na území ÚEV Horný tok Ondavy: min. 4 – max. 100 ks; odhad, kvalita údajov slabá.

Pravdepodobné vplyvy: Nepredpokladá sa priamy vstup mechanizmov do toku rieky a teda ani priame ovplyvnenie druhu. Zriadenie opôr pre koľajovú dráhu na brehoch toku, s čiastočným zásahom do koryta v rozsahu cc ... m, bude mať iba minimálny, resp. žiaden vplyv na populáciu druhu. Je predpoklad plašenia druhu v prípravných prácach a počas výstavby mosta v dôsledku pohybu mechanizmov na brehoch v blízkosti koryta (hluk a vibrácie), čím dôjde k migrácii druhu na miesta, ktoré nebudú ovplyvnené. Vzhľadom k spôsobu života, keď využíva na úkryt kamene alebo nánosy dna, je potrebné v prípade zásahu do koryta, zabezpečiť jeho odplašenie, aby nedošlo k prípadným úhynom.

Významnosť vplyvov: Nepredpokladá sa počas prípravných a stavebných prác významný vplyv na populáciu druhu, resp. jedince druhu v biotope pri dodržaní odplašenia jedincov mimo pracovnú lokalitu pred zriadením opôr koľajovej dráhy na brehoch koryta toku. Významnosť vplyvu v zmysle predpísanej metodiky možno označiť hodnotou -1, t.z. mierny negatívny vplyv vzhľadom k dočasnému obmedzeniu jeho prirodzeného pobytového a potravného teritória. V prípade nedodržania základného opatrenia – zákaz vjazdu stavebných mechanizmov do toku, môže dôjsť v dôsledku pohybu mechanizmov vo vodnom toku, k usmrteniu jedincov a hodnota významnosti vplyvu sa môže zvýšiť na -2, t.z. významný negatívny vplyv.

• Píž vrchovský (*Sabanejewia balcanica*)

Ekologické nároky: Obýva tečúce a ťažné vodné toky až do hĺbky 1,5 m. Neresí sa od konca apríla - máj. Ikru ukladá na piesčité nánosy alebo jemný štrk.

Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany:

Veľkosť populácie druhu v SR: cca 10 000 ks.

Celková veľkosť populácie druhu vo všetkých ÚEV v SR: neznáma.

Veľkosť populácie druhu v dotknutom ÚEV: min. 200 – max. 500 ks.

Počet ovplyvnených jedincov: 0 - 7 ks (iba v kategórii možného rizika, bez predpokladu priameho ovplyvnenia, pri dodržaní zákazu vstupu do toku).

Podiel ovplyvnenej populácie druhu k celkovej populácii druhu v SR: 0,07%

Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácii druhu v dotknutom ÚEV: 0% - 3,5%, pri dodržaní navrhnutých opatrení 0%, lokality výskytu pri ichtyologickom prieskume boli mimo lokality navrhovanej výstavby mosta

Kumulatívna strata druhu v dotknutom ÚEV: 0 jedincov.

Kumulatívna strata biotopu druhu v dotknutom ÚEV: 0 ha.

Kvalitatívne údaje: V alpskom bioregiónu v roku 2007 stav xx, t.z. neznámy, v roku 2013 stav xx a v roku 2019 stav U2x, t.z. nepriaznivý, zlý, trend stavu neznámy (Zdroj: Reporting podľa č. 17 o biotopoch za obdobie rokov 2007 - 2019).

Výskyt v dotknutom území: Veľkosť populácie na území ÚEV Horný tok Ondavy - min.200 – max.500 ks – odhad, kvalita údajov dobrá.

Pravdepodobné vplyvy: Nepredpokladá sa priamy vstup mechanizmov do toku rieky a teda ani priame ovplyvnenie druhu. Zriadenie opôr pre koľajovú dráhu na brehoch toku, s čiastočným zásahom do koryta v rozsahu cca 1,2 až 3 m, bude mať iba minimálny, resp. žiaden vplyv na populáciu druhu. Je predpoklad plašenia druhu v prípravných prácach a počas výstavby mosta v dôsledku pohybu mechanizmov na brehoch v blízkosti koryta (hluk a vibrácie), čím dôjde k migrácii druhu na miesta, ktoré nebudú ovplyvnené. Vzhľadom k spôsobu života, keď využíva na úkryt kamene, je potrebné v prípade zásahu do koryta, zabezpečiť jeho odplašenie, aby nedošlo k prípadným úhynom. .

Významnosť vplyvov: Nepredpokladá sa počas prípravných a stavebných prác priamy vplyv na populáciu druhu, resp. jedince druhu v biotope pri dodržaní odplašenia jedincov mimo pracovnú lokalitu pred zriadením opôr koľajovej dráhy na brehoch koryta toku. Významnosť vplyvu v zmysle predpísanej metodiky možno označiť hodnotou -1, t.z. mierny negatívny vplyv vzhľadom k dočasnému obmedzeniu jeho prirodzeného pobytového a potravného teritória. V prípade nedodržania základného opatrenia – zákaz vjazdu stavebných mechanizmov do toku, môže dôjsť v dôsledku pohybu mechanizmov vo vodnom toku, k usmrteniu jedincov a hodnota významnosti vplyvu sa môže zvýšiť na -2, t.z. významný negatívny vplyv.

• Mihul'a (*Eudontomyzon spp.*)

Ekologické nároky: Obýva tečúce vodné toky v podhorskej zóne s prekysličenou a čistou vodou so štrkovitopiesčitým dnom. Neresí sa v apríli až júni na štrkových laviciach v prúdivých úsekoch. Po neresi dospelce hynú, larvy prežívajú 3,5 – 4,5 roka v riečnych sedimentoch z piesku, ílu a detritu. Po uvedenej dobe metamorfujú na dospelé jedince, ktoré žijú paraziticky na iných druhoch rýb 17 – 21 mesiacov do doby neresu.

Kvantifikácia vplyvov na predmet ochrany:

Veľkosť populácie druhu v SR: 3 000 – 6 000 ks - odhad.

Celková veľkosť populácie druhu vo všetkých ÚEV v SR: neznáma, výskyt v 9 ÚEV.

Veľkosť populácie druhu v dotknutom ÚEV: 10 – 200 ks.

Počet ovplyvnených jedincov: 0 ks.

Podiel ovplyvnenej populácie druhu k celkovej populácii druhu v SR: 0%.

Podiel ovplyvnenej populácie druhu k populácii druhu v dotknutom ÚEV: 0%

Kumulatívna strata druhu v dotknutom ÚEV: 0 jedincov.

Kumulatívna strata biotopu druhu v dotknutom ÚEV: 0 ha.

Kvalitatívne údaje: V alpskom bioregiónu v roku 2007 stav xx, t.z. neznámy, v rokoch 2013 a 2019 stav U1-, t.z. nepriaznivý, nevyhovujúci, zhoršujúci sa (Zdroj: Reporting podľa č. 17 o biotopoch za obdobie rokov 2007 - 2019).

Výskyt v dotknutom území: Veľkosť populácie na území ÚEV Horný tok Ondavy - min.10 – max.200 ks – odhad, kvalita údajov dobrá.

Pravdepodobné vplyvy: Nepredpokladá sa žiaden vplyv, na lokalite nebol tento druh potvrdený.

Významnosť vplyvov: Nevýznamné.

Akceptovaním navrhnutých zmierňujúcich opatrení sa nevylučuje realizácia preložky cesty I/15 vrátane výstavby mosta 201-00 v projektovanom úseku a jej uvedenie do prevádzky, vo vzťahu k druhom, ktoré sú predmetu ochrany ÚEV Horný tok Ondavy

Tabuľka č. 15: Predpokladané vplyvy projektu stavby I/15 Stropkov, preložka cesty – v úseku kríženia rieky Ondava v SKUEV0939 Horný tok Ondavy v k. ú. Tisinec (úsek stavby mosta 201-00 v km 0,400) na biotopy, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV

Predmet ochrany	Významnosť vplyvov	Charakteristika vplyvov
Br5 (3270) Rieky s bahnitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov <i>Chenopodion rubri</i> p.p. a <i>Bidentition</i> p.p.	-1 (0)	Mierny negatívny vplyv v prípade, že sa pred realizáciou prác potvrdí výskyt biotopu a pri dodržaní rozsahu záberu biotopu. Nulový (žiadnen) vplyv bude v prípade, že sa do doby výstavby zmenia podmienky pre výskyt biotopu v mieste záberu biotopu (biotop, napr. zanikne).
Ls1.3 (91E0*) Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy: typ Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy	-1	Mierny negatívny vplyv pri dodržaní rozsahu záberu biotopu. Vplyv bude kompenzovaný aj realizáciou zmierňujúcich opatrení.

Tabuľka č. 16: Predpokladané vplyvy projektu stavby I/15 Stropkov, preložka cesty v kontakte s SKUEV0939 Horný tok Ondavy v k. ú. Stropkov (preložka rieky Ondava) na biotopy, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV

Predmet ochrany	Významnosť vplyvov	Charakteristika vplyvov
Br5 (3270) Rieky s bahnitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov <i>Chenopodion rubri</i> p.p. a <i>Bidentition</i> p.p.	0 (-1)	Mierny negatívny vplyv v prípade, že sa pred realizáciou preložky koryta Ondavy pri hranici ÚEV potvrdí výskyt biotopu. V opačnom prípade bude vplyv nulový, resp. pri realizácii preložky koryta toku Ondavy sa môžu vytvoriť podmienky vhodné pre vznik biotopu v preloženej časti koryta.
Ls1.3 (91E0*) Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy: typ Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy	-1 (0)	Mierny negatívny vplyv v prípade, že pri realizácii preložky koryta toku Ondavy dôjde k neplánovanému zásahu do biotopu (zmierňujúce opatrenia by mali zabezpečiť vylúčenie tohto zásahu). V opačnom prípade je vplyv nulový.

Tabuľka č. 17: Predpokladané vplyvy projektu stavby I/15 Stropkov, preložka cesty – v úseku kríženia rieky Ondava v SKUEV0939, v k.ú. Tisinec na druhy, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV

Predmety ochrany	Významnosť vplyvov	Charakteristika vplyvov
Kunka žltobruchá (<i>Bombina variegata</i>)	-1 (-2)	Mierny negatívny vplyv. Plošná redukcia liahnísk v zamokrenej depresii priamo v mieste stavby mosta, mierny negatívny vplyv možno očakávať pri akceptovaní príslušných zmierňujúcich opatrení. V prípade neakceptovania opatrení hodnota významnosti vplyvov stúpne na -2, t.z. významný negatívny vplyv.
Bobor vodný (<i>Castor fiber</i>)	-1	Mierny negatívny vplyv. Dočasný zásah do biotopu druhu (populácia na úrovni rodiny) počas prípravy staveniska a stavby mosta vyrušovaním hlukom zo stavebnej a nadväzujúcej techniky, dôsledkom môže byť rozvrat rodiny a premiestnenie jedincov do kľudnejších zón v ÚEV.
Vydra riečna (<i>Lutra lutra</i>)	-1	Mierny negatívny vplyvy. Počas prípravy staveniska a počas stavby mosta dôjde vyrušovaním k teritoriálnym zmenám v lovisku vydry.

Korýtko riečne (<i>Unio crassus</i>)	0 (-2)	Nulový - nijaký preukazateľný vplyv. V dotknutej časti toku Ondavy nie sú pobytové podmienky pre vyvinuté štádiá druhu. V prípade havárie s následkom znečistenia nižších častí toku ropnými produktmi (resp. inými chemickými látkami, aj tuhými znečisťujúcimi látkami) s fatálnymi dôsledkami na larválne štádiá druhu (na glochídie vypúšťané alebo prichytené v žiabrách rýb) hodnota významnosti vplyvov stúpne na -2, t.z. významný negatívny vplyv.
Mrena stredomorská (<i>Barbus meridionalis</i>)	0 (-1)	Bez vplyvu až mierny negatívny vplyv v súvislosti so zmenšením pobytového a potravného biotopu počas stavebných prác, lokálne a dočasné zakalenie toku, otrasy a hluk pri stavebnej činnosti prenášané podložíom a vodnou hladinou
Pĺž severný (<i>Cobitis taenia</i>)	-1 (-2)	Mierny negatívny vplyv v súvislosti so zmenšením pobytového a potravného biotopu počas stavebných prác, lokálne a dočasné zakalenie toku, otrasy a hluk pri stavebnej činnosti prenášané podložíom a vodnou hladinou. V prípade neakceptovania opatrení hodnota významnosti vplyvov môže stúpnuť na -2, t.z. významný negatívny vplyv.
Pĺž vrchovský (<i>Sabanejewia balcanica</i>)	-1 (-2)	Mierny negatívny vplyv v súvislosti so zmenšením pobytového a potravného biotopu počas stavebných prác, lokálne a dočasné zakalenie toku, otrasy a hluk pri stavebnej činnosti prenášané podložíom a vodnou hladinou. V prípade neakceptovania opatrení hodnota významnosti vplyvov môže stúpnuť na -2, t.z. významný negatívny vplyv.
Mihuľa (<i>Eudontomyzon sp.</i>)	0	Bez vplyvu v úseku nebol potvrdený výskyt lariev a dospelých jedincov, charakter vodného toku bez dostatočných nánosov s detritom vhodných ako neresový, pobytový a potravný biotop pre druh

6.3. Ostatná fauna, vyhodnotenie vplyvov

Významnú časť fauny dotknutých úsekov ÚEV Horný tok Ondavy, predovšetkým úseku nad i pod budúim premostením v km 0,400 tvorí avifauna. Avifauna nie je zaradená medzi predmety ochrany ÚEV, je však chránená podľa zákona o ochrane prírody a krajiny a niektorých nadväzujúcich právnych predpisov (všetky druhy voľne žijúcich vtákov sú chránené), okrem toho vtáctvo tvorí významnú zložku prírodného fenoménu rieky Ondavy.

Stavba mosta bude do doby ukončenia stavby negatívne vplývať na avifaunu (zdrojom bude predovšetkým hluk zo stavebnej a dopravnej techniky). Menšie druhy, najmä spevavce nebudú výrazne podliehať vplyvom, dočasne sa presunú do blízkych kľudnejších zón tangovaného územia. Väčšie druhy dočasne opustia biotop rieky v dotknutom úseku.

Zásadnejší vplyv na avifaunu, najmä na veľkostne väčšie druhy a jedince môže mať prevádzka motorových vozidiel na mostnom objekte, preklenujúcom koryto Ondavy. Ak nebudú prijaté účinné opatrenia na zamedzenie kontaktu veľkých druhov s motorovými vozidlami, bude dochádzať k usmrcovaniu jedincov pri zrážke s motorovým vozidlo. Podstatné sú však zrážky s avifaunou aj z hľadiska bezpečnosti cestnej premávky.

6.4. Vyhodnotenie možných kumulatívnych vplyvov

V rámci posúdenia kumulatívnych vplyvov boli identifikované a vyhodnotené všetky známe plánované a realizované projekty a rozvojové plány dotknutých miest a obcí v okolí projektu I/15 Stropkov, preložka cesty, ako aj v území možného ovplyvnenia úsekov územia ÚEV Horný tok Ondavy nad a pod miestom realizácie navrhovaného projektu. Projekty boli posudzované z pohľadu možného kumulatívneho narušenia integrity ÚEV, ako aj nožnej kumulácie nepriaznivých vplyvov na druhy, ktoré sú predmetom ochrany. Posudzované boli vo vzťahu ich umiestnenia k ÚEV a v prípade predpokladu možného ovplyvnenia druhov, ktoré sú predmetom ÚEV (zásahy do toku Ondavy) aj z pohľadu časovej nadväznosti

na realizovaný projekt (kumulácia vplyvov na druhy v reálnom čase – napr. zakalenie toku na viacerých úsekoch súčasne ...). Predpoklad realizácie projektu I/15 Stropkov, preložka cesty je v termíne 2023-2025.

Kumulatívne vplyvy plánovanej výstavby ciest v dotyku s územím ÚEV Horný tok Ondavy:

Predkladaný projekt I/15 Stropkov, preložka cesty bude realizovaný ako samostatný obchvat cesty I. triedy bez priameho napojenia na iné projekty výstavby rýchlostných ciest a diaľnic v území. Na pripravovanú výstavbu rýchlostnej cesty R4 bude preložka cesty I/15 napojená po jestvujúcom úseku cesty I/15 pri obci Stročin. V budúcnosti nie je možné vylúčiť výstavbu ďalších preložiek (obchvatov obcí) cesty I/15. V čase spracovania tohto primeraného posúdenia neboli v kontakte s ÚEV Horný tok Ondavy, známe žiadne ďalšie projekty preložky cesty I/15.

Kumulatívne dopady na integritu územia ÚEV Horný tok Ondavy, ako aj druhy, ktoré sú predmetom ochrany, s navrhovaným projektom výstavby rýchlostnej cesty R4 v úseku Prešov – Svidník, sa nepredpokladajú. V mieste navrhovaného premostenia rieky Ondavy cestou R4 je územie ÚEV Horný tok Ondavy prerušené. Projekt výstavby cesty R4 v úseku Svidník – Rakovčík bude realizovaný vo vzdialenosti cca 6,8 km po toku nad miestom realizácie projektu I/15 Stropkov, preložka cesty. Je predpoklad, že oba projekty budú realizované s výraznejším časovým odstupom. Pre úsek R4 Svidník – Rakovčík je ukončený proces posudzovania vplyvov na ŽP a začína iba fáza prípravy dokumentácie pre územné rozhodnutie, následne pre stavebné povolenie.

Kumulatívne vplyvy iných investičných a stavebných zámerov v území v dotyku s územím ÚEV Horný tok Ondavy

V rámci primeraného posúdenia boli identifikované zámery a projekty zverejnené na <https://www.enviroportal.sk/sk/eia> od roku 2016 a projekty, ktorých realizácia nepodlieha posudzovaniu podľa zákona 24/2006 a boli spracovateľmi primeraného posúdenia v území identifikované z iných zdrojov. Tieto zámery sú uvedené v tabuľke č. 18.

Zároveň boli posúdené rozvojové zámery obcí identifikované v územných plánoch a iných rozvojových dokumentoch obcí, do ktorých katastrálnych území zasahuje územie ÚEV Horný tok Ondavy. Posúdenie možného kumulatívneho pôsobenia týchto zámerov s posudzovaným projektom je uvedené v tabuľke č. 19.

Neboli vyhodnocované projekty, ktorých realizácia sa má uskutočniť, alebo bola uskutočnená v rámci zastavaných území obcí a v žiadnom prípade nie je predpoklad ich vplyvu na ústavy Natura 2000 a to samostatne alebo kumulatívne s posudzovaným projektom I/15 - Stropkov, preložka cesty.

Mimo zámerov uvedených v tabuľke č. 18 a č. 19, nie sú v čase spracovania tohto primeraného posúdenia (07/2020-1/2021) známe ďalšie zámery a projekty, ktoré by mohli mať kumulatívne vplyvy spolu s posudzovaným projektom

Tabuľka č. 18: Identifikácia a vyhodnotenie potenciálnych kumulatívnych vplyvov investičných a iných zámerov na ÚEV Horný tok Ondavy v kombinácii s projektom I/15 Stropkov, preložka cesty.

Projekt (investor)	Stav projektu	Kumulatívne vplyvy na ÚEV Horný tok Ondavy	Charakteristika projektu a posúdenie možnosti kumulatívneho vplyvu
I/15 – 014 Stropkov most (SSC IVSC IVSC Košice)	Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti (EIA)	nie	Rekonštrukcia mosta na ceste I/15 ponad vodný tok Chotčianka, vo vzdialenosti cca 370 m od ÚEV Horný tok Ondavy. Vzhľadom na charakter projektu, jeho umiestnenie a rozdielne obdobie realizácie sa kumulatívne vplyvy na ÚEV v spojitosti s týmto projektom nepredpokladajú.
Úprava skládky Stropkov – Chotča (mesto Stropkov)	Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti (EIA)	nie	Zosúladenie technického stavu jestvujúcej skládky nie nebezpečných odpadov. Umiestnenie cca 3,3 km v smere proti toku Chotčianky. Zmena NČ nebude mať vplyv na ÚEV Horný tok Ondavy samostatne ani kumulatívne s posudzovaným projektom preložky cesty I/15 Stropkov.

Nízkouhlíková stratégia mesta Stropkov (mesto Stropkov)	Ukončenie posudzovania strategického dokumentu (SEA)	nie	Strategický dokument v oblasti rozvoja v oblasti tepelnej energetiky v súlade s energetickou politikou SR. Aplikácia tohto dokumentu do praxe nebude mať, samostatne ani kumulatívne s posudzovaným projektom preložky cesty I/15, vplyv na ÚEV Horný tok Ondavy.
Obnova potenciálu poľnoh. výroby poškodenej prírodnými katastrofami ... – rekonštrukcia kanála Duplín (Hydromeliorácie š.p.)	Oznámenie o zmene NČ - ukončené zisťovacie konanie (EIA)	nie	Rekonštrukcia existujúceho hydromelioračného kanála na území obcí Duplín a Tisinec v dĺžke 1,8 km. Ku krátkodobému znečisteniu vôd Ondavy v území ÚEV Horný tok Ondavy môže dôjsť pri čistení nánosov dna kanála v dotyku jeho zaústenia do Ondavy (cca 1,9 km proti toku Ondavy od miesta posudzovaného projektu preložky cesty). Vzhľadom na minimálny zásah do toku pri výstavbe mosta 201-00 preložky cesty I/15 a vzdialenosť zaústenia kanála sa ani pri realizácii oboch projektov v rovnakom čase (čo je viac ako nepravdepodobné) nepredpokladá kumulatívny negatívny vplyv na ÚEV Horný tok Ondavy.
Obnova potenciálu poľnoh. výroby poškodenej prírodnými katastrofami ... – rekonštrukcia kanála Stročin (Hydromeliorácie š.p.)	Oznámenie o zmene NČ - ukončené zisťovacie konanie (EIA)	nie	Rekonštrukcia existujúceho hydromelioračného kanála na území obcí Mestisko a Stročin v dĺžke 4,89 km. Ku krátkodobému znečisteniu vôd Ondavy v území ÚEV Horný tok Ondavy, môže dôjsť pri čistení nánosov dna kanála v dotyku jeho zaústenia do Ondavy (cca 6,2 km proti toku Ondavy od miesta posudzovaného projektu preložky cesty). Vzhľadom na minimálny zásah do toku pri výstavbe mosta 201-00 preložky cesty I/15 a vzdialenosť zaústenia kanála sa ani pri realizácii oboch projektov v rovnakom čase (čo je viac ako nepravdepodobné) nepredpokladá kumulatívny negatívny vplyv na ÚEV Horný tok Ondavy.
Svidník – protipovodňová ochrana mesta, Ladomírka (SVP, š.p.)	Ukončenie zisťovacieho konania (EIA)	nie	Úprava koryta rieky Ladomírka v zastavanom území mesta Svidník, v úseku rkm 0,000(sútok s riekou Ondava, mimo územia ÚEV Horný tok Ondavy) po rkm 2,981. Predpokladaný termín realizácie 2021-2023. V rámci posudzovania vplyvov tohto projektu na ŽP neboli vyhodnotené možné vplyvy na ÚEV Horný tok Ondavy. V rámci prác v koryte rieky Ladomírka dôjde ku krátkodobému zakaľovaniu vody v toku a pri prácach v dolnej časti toku, je predpoklad zakalenia aj vôd Ondavy v úseku 2-3 km. Pozitívom bude odstránenie migračných bariér na toku (dvoch stupňov výšky 1-1,5m). V prípade, ak budú oba projekty realizované súčasne, dôjde na úseku ÚEV Horný tok Ondavy v úseku Svidník – Stropkov k vzniku dvoch stresových úsekov. Ani v takomto prípade, vzhľadom na vzdialenosť projektov na toku Ondavy (cca 13 rkm), nie je predpoklad kumulatívneho negatívneho pôsobenia na integritu a druhy ochrany ÚEV. Dlhodobým pozitívom bude zlepšenie migračného prepojenia horného toku Ondavy s horným tokom Ladomírky.
Ťažba riečného materiálu z vodného toku Ondava v k. ú. Tisinec	Stanovisko ŠOP SR, RCOP v Prešove z mája 2017 pre Okresný úrad Prešov	nie	Ťažba riečného materiálu z vodného toku Ondava v k. ú. Tisinec v rkm 104,000 – 104,450 bola požadovaná na rok 2017, realizovaná bola v r. 2017 -2018.

Ťažba riečneho materiálu z vodného toku Ondava v k. ú. Tisinec	Stanovisko ŠOP SR, RCOP v Prešove z decembra 2018 pre Okresný úrad Prešov	nie	Ťažba riečneho materiálu z vodného toku Ondava v k. ú. Tisinec v rkm 102,900 -103,200 a 103.950 – 104,150 bola realizovaná v roku v roku 2019.
Ťažba riečneho materiálu z vodného toku Ondava v k. ú. Duplín a v k. ú. Tisinec	Stanovisko ŠOP SR, RCOP v Prešove z mája 2018 pre Okresný úrad Prešov	nie	Ťažba riečneho materiálu z vodného toku Ondava v k. ú. Duplín v rkm 106,00 – 106,300 a v k. ú. Tisinec v rkm 104,250 – 104,450 bola požadovaná v roku 2018 a je ukončená.
Ťažba riečneho materiálu z vodného toku Ondava v k. ú. Tisinec a v k. ú. Miňovce	Stanovisko ŠOP SR, RCOP v Prešove z júna 2018 pre Okresný úrad Prešov	nie	Ťažba riečneho materiálu z vodného toku Ondava v k. ú. Tisinec v rkm 104,400 – 104,600 a v k. ú. Miňovce v rkm 92,500 – 92,900 bola požadovaná v roku 2018 a je ukončená.
Ťažba riečneho materiálu z vodného toku Ondava v k. ú. Stropkov - Sitník	Stanovisko ŠOP SR, RCOP v Prešove z mája 2019 pre Okresný úrad Prešov	nie	Ťažba riečneho materiálu z vodného toku Ondava v k. ú. Stropkov – Sitník v rkm 98,700 – 100,800 bola požadovaná v roku 2019 a je ukončená.
Ťažba riečneho materiálu z vodného toku Ondava v k. ú. Breznica a k. ú. Stropkov	Stanovisko ŠOP SR, RCOP v Prešove z mája 2019 pre Okresný úrad Prešov	nie	Ťažba riečneho materiálu z vodného toku Ondava v k. ú. Breznica a k. ú. Stropkov v rkm 96,600 – 99,900 bola požadovaná v roku 2019 a je ukončená.
Ťažba riečneho materiálu z vodného toku Ondava v k. ú. Duplín	Stanovisko ŠOP SR, RCOP v Prešove z júla 2019 pre Okresný úrad Prešov	nie	Ťažba riečneho materiálu z vodného toku Ondava v k. ú. Duplín v rkm 105,300 – 105,450 bola požadovaná v roku 2019 a je ukončená.
Zmena stavu mokrade v súvislosti s ťažbou riečneho materiálu z vodného toku Ondava v k. ú. Stropkov	Stanovisko ŠOP SR, RCOP v Prešove zo septembra 2019 pre Okresný úrad Prešov	nie	Ťažba riečneho materiálu z vodného toku Ondava v k. ú. Stropkov v rkm 100,100 – 100,450 bola požadovaná v roku 2019 a je ukončená.
Projekt geologickej úlohy <i>Skvalitnenie účelovej monitorovacej siete Výskumného ústavu vodného hospodárstva</i>	Stanovisko ŠOP SR, RCOP v Prešove z februára 2020 pre	nie	Sledovanie znečistenia je zamerané na poľnohospodárske znečistenie. Realizácia projektu je naplánovaná aj v okrese Stropkov a je situovaná do deviatich katastrálnych území, piatimi z nich (Duplín, Tisinec, Stropkov, Breznica a Lomné) preteká rieka Ondava, iba v dvoch k. ú. (Breznica a Duplín) bolo navrhnuté vybudovanie úzkoprofilových

v Bratislave na sledovanie znečistenia v podzemných vodách v piatich okresoch Prešovského kraja	Okresný úrad Prešov		hydrogeologických vrtov priamo v ÚEV Horný tok Ondavy. ŠOP SR, RCOP v Prešove v svojom stanovisku odporúčalo umiestniť tieto dva vrty mimo ÚEV.
Ťažba riečného materiálu z vodného toku Ondava v k. ú. Tisinec a v k. ú. Duplín	Stanovisko ŠOP SR, RCOP v Prešove z decembra 2020 pre Okresný úrad Prešov	nie	Ťažba riečného materiálu z vodného toku Ondava v k. ú. Tisinec v rkm 102,900 – 103,200 a 103,950 – 104,150 a v k. ú. Duplín v rkm 105,300 – 105.450 je plánovaná v r. 2021; mala by byť ukončená pred začiatkom realizácie posudzovaného projektu.

Tabuľka č. 19: Identifikácia a vyhodnotenie potenciálnych kumulatívnych vplyvov zámerov územnoplánovacích a rozvojových dokumentácií na ÚEV Horný tok Ondavy v kombinácii s projektom I/15 Stropkov, preložka cesty

Obec	Platná ÚPN	Identifikácia rozvojových zámerov a posúdenie možnosti kumulatívneho vplyvu v ÚEV Horný tok Ondavy
Stropkov	áno	V zastavanom území mesta – mimo územia ÚEV sa navrhuje výstavba ochrannej hrádze toku Ondava. Návrh ochrannej hrádze rešpektuje zachovanie jestvujúcej sprievodnej zelene toku a nepredpokladá priame ovplyvnenie toku. Na okraji JZ časti mesta je navrhovaná výstavba priemyselného parku, v priestore medzi jestvujúcou zástavbou mesta a tokom Ondavy – mimo územia ÚEV. Medzi priemyselným parkom a tokom Ondavy je navrhované zachovanie jestvujúcej plochy zelene (brehových porastov), ktorá je v ÚPN definovaná ako verejná zeleň. Kumulatívny negatívny dopad týchto zámerov v spojitosti s posudzovaným projektom na ÚEV Horný tok Ondavy sa nepredpokladá.
Svidník	áno	V záväznej časti ÚPN sa navrhuje realizovať úpravu toku Ondavy včítane ľavobrežnej a pravobrežnej ochrannej hrádze vo väzbe na jestvujúce a navrhované zastavané územie na Q ₁₀₀ ročnú veľkú vodu. Realizovať protipovodňovú ochranu priemyselného parku Svidník – Juh I. a II. etapa. Časť týchto úprav je navrhovaná aj v rámci územia ÚEV Horný tok Ondavy. Posúdenie ovplyvnenia ÚEV navrhovaným projektom bude možné až po spracovaní projektu stavby, ktorého spracovanie zatiaľ nebolo zadané. Realizácia úpravy toku Ondavy bude realizovaná vo vzdialenosti cca 12 km od posudzovaného projektu preložky cesty I/15, proti toku rieky Ondava, v odlišnom časovom období. Kumulatívny negatívny dopad tohto zámeru v spojitosti s posudzovaným projektom na ÚEV Horný tok Ondavy sa nepredpokladá, ale je predpoklad jeho významného ovplyvnenia ÚEV, čo bude predmetom samostatného primeraného posúdenia a posúdenia vplyvov na ŽP.
Nižný Orlík	nie	V rámci rozvojových aktivít obce je definovaná iba výstavba rodinných domov (mimo územia možného ovplyvnenia ÚEV), ktorá nepôsobí kumulatívne s vplyvmi posudzovaného projektu na ÚEV Horný tok Ondavy.
Stročín	áno	V rámci ÚPN obce nie sú definované rozvojové aktivity, ktoré by mohli pôsobiť kumulatívne s vplyvmi posudzovaného projektu na ÚEV Horný tok Ondavy.
Mestisko	nie	Nie sú definované žiadne rozvojové aktivity obce, ktoré by mohli pôsobiť kumulatívne s vplyvmi posudzovaného projektu na ÚEV Horný tok Ondavy.
Duplín	nie	Nie sú definované žiadne rozvojové aktivity obce, ktoré by mohli pôsobiť kumulatívne s vplyvmi posudzovaného projektu na ÚEV Horný tok Ondavy.
Tisinec	nie	Rozvojové aktivity definované v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja na obdobie rokov 2015-2025, nebudú pôsobiť kumulatívne s vplyvmi posudzovaného projektu na ÚEV Horný tok Ondavy.
Breznica	nie	Nie sú definované žiadne rozvojové aktivity obce, ktoré by mohli pôsobiť kumulatívne s vplyvmi posudzovaného projektu na ÚEV Horný tok Ondavy.

Lomné	nie	Nie sú definované žiadne rozvojové aktivity obce, ktoré by mohli pôsobiť kumulatívne s vplyvmi posudzovaného projektu na ÚEV Horný tok Ondavy.
Miňovce	nie	V rámci rozvojových aktivít definovaných v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja na obdobie rokov 2015-2025, je uvedená investícia do výstavby oddychovej zóny pri rieke Ondava, altánky, outdoorové fitness. Prípadná realizácia tohto zámeru nebude pôsobiť kumulatívne s vplyvmi posudzovaného projektu na ÚEV Horný tok Ondavy.
VÚC PSK	áno	Územná rezerva na výstavbu jednokoľajovej železničnej trate Bardejov – Svidník – Stropkov – Hudcovce s napojením na železničnú trať Vranov nad Topľou – Strážske. Táto trať by v prípade realizácie viac krát križovala vodný tok Ondavy v rámci vlastného územia ÚEV. Výstavba tohto investičného zámeru nie je momentálne zahrnutá v dlhodobých rozvojových plánoch železničnej dopravy na území SR. Kumulatívny dopad tohto zámeru v spojitosti s posudzovaným projektom preto nie je vyhodnotený. V prípade ak bude tento zámer zaradený do investícií ŽSR bude v rámci jeho prípravy nutné vypracovať samostatné primerané hodnotenie a posúdenie vplyvu na ŽP. Iné aktivity a zámery, ktoré by mohli pôsobiť kumulatívne s vplyvmi posudzovaného projektu na ÚEV Horný tok Ondavy neboli definované.

Záver:

Neboli definované žiadne zámery lokálnej úrovne, ktoré by v kombinácii s posudzovaným projektom „I/15 Stropkov, preložka cesty“ kumulatívne negatívne ovplyvnili integritu územia ÚEV Horný tok Ondavy alebo druhy, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV. Nové zámery/žiadosti na ťažbu riečného materiálu v rámci ÚEV je potrebné posudzovať vždy aj z hľadiska kumulatívneho vplyvu nielen vlastnej ťažby, ale aj výstavby preložky cesty I/15.

Toto vyhodnotenie neplatí pre zámer možnej výstavby železničnej trate Bardejov – Svidník – Stropkov – Hudcovce s napojením na železničnú trať Vranov nad Topľou – Strážske. Táto trať by v prípade realizácie viac krát križovala vodný tok Ondavy v rámci vlastného územia ÚEV. V prípade realizácie tohto zámeru v trase navrhovanej v ÚPD VÚC PSK, je možné predpokladať významné negatívne ovplyvnenie integrity územia ÚEV Horný tok Ondavy. V súvislosti s posudzovaným projektom dôjde ku kumulatívne ovplyvneniu (strate) biotopov, ktoré sú predmetom ochrany - rozsah tohto kumulatívneho vplyvu nie je možné v súčasnosti definovať (nie sú spracované projekty pre zámer) a vyhodnotenie kumulatívnych dopadov bude nutné vykonať pri posudzovaní projektov výstavby železničnej trate.

7. Vyhodnotenie vplyvov projektu na integritu územia sústavy Natura 2000

Územie európskeho významu Horný tok Ondavy sa vo vzťahu k projektu stavby „I/15 Stropkov, preložka cesty“ v zmysle Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike považuje za územie priamo dotknuté z nasledujúcich dôvodov:

V katastrálnom území obce Tisinec, v km 0,400 v mieste projektovaného premostenia Ondavy mostným objektom:

- Územne je priamo dotknuté projektom; zámer v lokalite premostenia zasahuje priamo do územia európskeho významu mostným objektom cez rieku Ondavu (na ktorý po krátkom úseku nadväzuje projektovaný tzv. inundačný most, ten je umiestnený v lužnom lese sprievodnej vegetácie rieky, ale mimo územia európskeho významu).
- Predmety ochrany - druhy v dotknutej časti ÚEV v porovnaní so súčasným stavom budú v stavebnom úseku priamo a v najbližších úsekoch Ondavy, vrátane sprievodnej vegetácie toku (charakteru lužného lesa) ovplyvnené a ovplyvňované počas prípravy záujmového územia na stavbu, počas vlastnej stavby cestnej komunikácie a mostných objektov, predovšetkým hlukom, prašnosťou a polutantmi, ktorých zdrojom budú stavebné a dopravné mechanizmy.

- Dôjde k plošnej redukcii hodnotnej časti ÚEV, biotopov európskeho významu (91E0* a 3270) a k plošnej redukcii biotopov živočíšnych druhov – predmetov ochrany ÚEV v stavbu dotknutej časti ÚEV (kunky žltobruchej, bobra vodného, vydry riečnej, mreny škvrnitej, pĺža podunajského a pĺža vrchovského), zároveň aj k plošnej redukcii biotopov chránených druhov, ktoré nie sú predmetom ochrany ÚEV, ale požívajú z titulu zaradenia medzi chránené živočíchy ochranu rovnakej právnej sily (v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny a nadväzujúcich právnych predpisov).
- Z vyššie uvedených dôvodov je predpoklad postavený na istote, že dôjde v dotknutej časti ÚEV, i v najbližšom okolí čiastočne a dočasne k redukcii diverzity.
- Naplňovanie cieľov ochrany počas prípravy staveniska a realizácie vlastnej stavby jednoznačne bude negatívne narušované. Zároveň je nutné vziať do úvahy (po dobudovaní komunikácie, vrátane mosta) vplyvy iniciované bežnou prevádzkou na cestnej komunikácii.

Integrita ÚEV Horný tok Ondavy v projektovanom úseku bude čiastočne územne narušená, nepriaznivé vplyvy je však možné eliminovať akceptovaním a realizáciou zmierňujúcich opatrení (pozri kapitola 8. Návrh zmierňujúcich opatrení).

Na základe vykonaného primeraného posúdenia možno konštatovať, že projekt „I/15 – Stropkov preložka cesty“ nebude mať významný nepriaznivý vplyv na integritu území sústavy Natura 2000 ani v kombinácii s inými projektmi.

8. Návrh zmierňujúcich opatrení

Opatrenia v rámci územia sústavy Natura 2000 Horný tok Ondavy:

- Z dôvodu ochrany populácie kuny žltobruchej, prípravné zemné práce v alúviu Ondavy v mieste výstavby mosta 201-00, realizovať v období mimo párenia a kladenia vajčiek: október – marec. Počas celej doby výstavby kontrolovať prípadne vzniknuté depresie a hlbšie mláky na plochách staveniska a to najmä v období dažďov, v prípade výskytu akéhokoľvek vývojového štádia kuny žltobruchej, alebo iných druhov žiab, zabezpečiť ich prenos na vhodnú lokalitu mimo staveniska. Nezasahovať do územia mimo plôch trvalých a dočasných záberov stavby, najmä nezasypávať depresie výkopovou zeminou.
- Po ukončení výstavby, v rámci rekultivácie plôch dočasných záberov, po dohode so správcou toku a ŠOP SR, vytvoriť na týchto plochách umelé depresie hĺbky 30-50 cm, ako vhodné liahniská pre žaby.
- Prípravné práce pre stavbu (výrub drevín, hlavné zemné práce) v území ÚEV Horný tok Ondavy, ako aj v príľahlých brehových porastoch – zásah do biotopu 91E0* (cca km 0,350 až 0,675 preložky cesty) realizovať mimo hniezdneho obdobia miestnej avifauny, t.z. mimo obdobia marec – koniec júla.
- Z hľadiska ochrany miestnej populácie bobra vodného a lovného biotopu vydry riečnej, prihliadajúc na mobilitu druhov, nie sú potrebné zvláštne zmierňujúce opatrenia; fyzické straty na populáciách sa nepredpokladajú.
- Stavebné práce súvisiace so zásahom do vodného toku vykonávať mimo obdobia neresu mreny stredomorskej pĺže severného a pĺže vrchovského t.z. mimo obdobia apríl-júl. Pred začiatkom prác súvisiacich so zásahom do vodného toku, je potrebné dôkladné odplašenie všetkých rýb, respektíve vykonať v spolupráci s MO SRZ Stropkov odlov elektrickým agregátom a ich prenos na vhodnú lokalitu vo vodnom toku, nad alebo pod stavebnú lokalitu.
- V rámci procesu riešenia vydania súhlasu na zásah do biotopu (Br5) 3270 Rieky s bahnitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodium rubri* p.p. a *Bidentition* p.p. je potrebné pred podaním žiadosti zabezpečiť mapovanie biotopu zamerané na aktuálne rozšírenie biotopu v riešenej časti ÚEV Horný tok Ondavy v reálnom čase.
- V rámci územia ÚEV Horný tok Ondavy nevstupovať stavebnými mechanizmami do toku Ondavy, všetky práce vykonávať iba z brehov toku. Zásahy do toku obmedziť len na nevyhnutné technické operácie (zriadenie opôr pre koľajovú dráhu v mieste výstavby mosta 201-00 podľa navrhnutého technologického riešenia). V žiadnom prípade nepoužívať dotknutý úsek rieky na prechody techniky cez Ondavu.

- Minimalizovať šírku dočasných záberov v rámci územia ÚEV Horný tok Ondavy na maximálne 16 m v zmysle predkladanej aktualizácie projektu stavby. Pred začatím prác v teréne viditeľne vytýčiť plochy dočasných záberov, vrátane záberov biotopov a počas celej doby výstavby ich striktne dodržiavať. Zamedziť akýmkoľvek aktivitám, súvisiacim s výstavbou, mimo týchto plôch (pohyb mechanizmov, umiestňovanie skládok materiálu alebo výkopovej zeminy ...).
- V mieste výstavby mosta nenarúšať pôdny kryt terénymi úpravami v priestore pod mostnou konštrukciou. Terénne úpravy obmedziť na manipulačné plochy pri výstavbe opôr mosta, zriadenie koľajovej dráhy pre žeriav a prístupových ciest po oboch stranách mosta.
- Z dôvodu zabránenia zrážkam „veľkých“ vtákov s motorovými vozidlami (napríklad zrážkam s volavkou popolavou, volavkou bielou, bocianom čiernym, bocianom bielym, kačicou divou a i.), mostovú konštrukciu mosta 201-00 v km 0,400 obojstranne opatriť vhodnými dostatočne vysokými (4 - 4,5 m nad vozovkou) zábranami proti preletu vtáctva na moste. Konkrétny druh navrhovanej zábrany odsúhlasiť so ŠOP SR. Prednostne riešiť zábrany v úseku premostenia Ondavy v otvorenom teréne, t.z. predovšetkým v šírke rieky ohraničenej porastmi lužného lesa.
- Na území ÚEV Horný tok Ondavy vhodným spôsobom rekultivovať plochy dočasných záberov po oboch stranách mosta: odstrániť konštrukčné vrstvy dočasných prístupových ciest, manipulačných plôch a opôr žeriavovej dráhy; terénne úpravy prispôbiť profilu okolitého terénu s; územie ponechať na prirodzený vývoj; v rámci monitoringu sledovať a likvidovať príp. výskyt inváznych druhov rastlín a drevín. Vzhľadom na malú šírku záberov (8 m po každej strane mosta) vysádzanie drevín na týchto plochách nie je účelné.
- Za účelom minimalizácie negatívnych vplyvov, odborného dozoru na dodržiavanie navrhnutých opatrení a ich správnej aplikácie, ako aj koordinácie uplatňovania opatrení so ŠOP SR, počas celej doby výstavby a to najmä v dotyku s riekou Ondava, zabezpečiť výkon tzv. environmentálneho dozoru stavby. Z dôvodu zabezpečenia objektívnosti činnosti dozoru sa odporúča tento dozor zriadiť mimo subdodávateľskej štruktúry dodávateľa stavby.
- V rámci prípravy, realizácie a prevádzky stavby zabezpečiť monitorovanie dotknutej časti ÚEV Horný tok Ondavy, druhov a biotopov, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV. Tento monitoring spojiť s monitoringom, ktorý bude realizovaný aj na ostatných častiach stavby s výskytom biotopov európskeho významu a chránených druhov živočíchov. Monitoring realizovať v období rok pred výstavbou, počas výstavby a dva roky po ukončení výstavby. Monitoring realizovať so zameraním na výskyt druhov, ktoré sú predmetom ochrany, stav a spôsob obnovy biotopov na plochách dočasných záberov s dôrazom na možný výskyt inváznych druhov rastlín, účinnosť osadených zábran proti preletu (zrážkam) vtáctva na moste.

Opatrenia navrhované mimo vlastného územia sústavy Natura 2000 Horný tok Ondavy:

- Preložkou koryta rieky Ondava v rkm 99,52 -100,497 (dĺžka 977,21 m) dôjde k dočasnému narušeniu kontinuity medzi časťami ÚEV, do doby oživenia vodného toku, ktorý bude po čase opätovne plniť všetky funkcie. Logistiku napúšťania nového koryta, je potrebné časovo orientovať mimo dobu neresu (apríl – júl) a k tejto dobe zarátať čas na vykúlenie a rozplávanie plôdika – teda realizovať ju v období september - marec. Tieto práce je nutné naplánovať v úzkej spolupráci s MO SRZ Stropkov (užívateľ rybárskeho revíru), kedy bude treba vykonať na úsekoch starého koryta, ktoré nebudú v spojitosti s novým korytom, odlov všetkých druhov rýb a kôrovcov vrátane chránených druhov, ktoré tvoria predmet ochrany a druhov európskeho významu mrena severná a hrúz Kesslerov. Prioritne sa zamerať hlavne na obidva druhov pľžov. Ich spôsob života (zahrabaní v nánosoch resp. ukrytí pod kameňmi) nepredpokladá ich migráciu a opustenie pobytových miest počas napúšťania nového koryta v súbehu so znižovaním hladiny v starom koryte. Najvhodnejší bude dôkladný a systematický odlov elektrickým agregátom pri zníženej hladine a ich prenos na vhodnú lokalitu vo vodnom toku.
- Na základe záverov z pracovného stretnutia z 20.10.2020, v novom koryte zabezpečiť technické opatrenia na preložke toku, ktoré by mali vytvoriť vhodnejšie podmienky pre pobyt a migráciu druhov rýb, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV Horný tok Ondavy a minimalizovať negatívny dopad na tieto druhy aj mimo samotného územia ÚEV. V rámci technických opatrení sa jedná najmä na rozčlenenie dna nového koryta (osadenie väčších balvanov v koryte, navrhované stabilizačné prahy predĺžiť

z brehov do toku, do doby prirodzenej modelácie riečiska vytvoriť v priečnom reze v prúdnici hlbšie úseky vodného stĺpca).

- Počas výstavby preložky cesty a min. dva roky po ukončení výstavby zabezpečiť v trase preložky i na plochách súvisiacich s výstavbou kontrolu výskytu inváznych druhov rastlín (bylín aj drevín) a ich následné odstraňovanie

9. Záver

Projekt bude mať mierne nepriaznivý vplyv na integritu územia európskeho významu len v dotknutom úseku rieky Ondavy v k.ú. Tisinec. Z hľadiska cieľov ochrany územia európskeho významu Horný tok Ondavy ako celku nemá projekt významy nepriaznivý vplyv ani na integritu územia a ani na predmety ochrany.

Realizácia projektu je možná.

Navrhnuté zmierňujúce opatrenia je potrebné zahrnúť do dokumentácie Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti, do aktualizácie projektu stavby a súhlasov na realizáciu stavby.

10. Použité zdroje údajov

Zdroje údajov sú uvedené v kapitole 2 tohto primeraného posúdenia: Vyhodnotenie podkladov pre primerané posúdenie, t.z. technické a projektové podklady; legislatívne podklady, metodiky; použitá literatúra a ostatné odborné podklady a v kapitole 3. Popis postupu pri spracovaní primeraného posúdenia (konzultácie).

11. Spracovateľ primeraného hodnotenia

- Primerané posúdenie projektu „Stavba: I/15 Stropkov, preložka cesty“ na predmety ochrany – faunu podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike, ŠOP SR Banská Bystrica, 2016 vypracoval:

Mgr. Marián Buday

Exnárova 14, 080 01 Prešov

Tel.: 0904 416 468

e-mail: marian.buday46@gmail.com,

zapísaný 25.januára 2008 a 8.marca 2018 opätovne zapísaný pod č. F-63/2008 ako fyzická osoba v zozname MŽP SR odborne spôsobilých osôb podľa § 55 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny pre vyhotovovanie dokumentácie ochrany prírody a krajiny

a

držiteľ osvedčenia MŽP SR o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa § 61 ods.8 zákona č. 24/2006 Z.z. z 29.marca 2010, č. 512/2010/OHPV v odbore 2y ochrana prírody, v oblasti 3o územný rozvoj a územné plánovanie podľa § 1 vyhlášky MŽP SR č. 113/2006 Z.z.

- Primerané posúdenie projektu „Stavba: I/15 Stropkov, preložka cesty“ na predmety ochrany – biotopy a celkové posúdenie, podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike, ŠOP SR Banská Bystrica, 2016 vypracoval:

Dušan Zamborský

Smilno 135, 086 33

Tel.: 0903 741 410

e-mail: zamborsky321@gmail.com

držiteľ osvedčenia MŽP SR o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 127/1994 Z.z. z 7.7.2003, č. 367/2003-OPV v oblasti činnosti: 3d líniové stavby a 3k lesné hospodárstvo

- Primerané posúdenie projektu „Stavba: I/15 Stropkov, preložka cesty“ časť – ichtyologický prieskum vypracoval:
Ing. Stanislav Géci - ichtyológ Slovenského rybárskeho zväzu
- Odborné konzultácie v oblasti technickej a technologickej časti projektu:
Ing. Štefan Krištof, Ing. Branislav Longauer - zodpovední projektanti, ISPO spol. s.r.o., Slovenská 86, Prešov
- Odborné konzultácie ŠOP SR počas vypracovania primeraného hodnotenia:
RNDr. Ema Gojdičová, RNDr. Vladimír Makara – pracovníci ŠOP SR, RCOP Prešov

12. Prílohy

1. Výsledky mapovania biotopov
2. Situácia: Vyhodnotenie zásahov do ÚEV Horný tok Ondavy a biotopov v km 0,300-0,650 preložky cesty
3. Situácia: Vyhodnotenie zásahov do ÚEV Horný tok Ondavy a biotopov v km 2,700-3,800 preložky cesty
4. Fotodokumentácia